

ŠIAIP IR TAIP

Rašo V.

Nr. 44

WORCESTER, MASS., Lapkričio (Nov.) 19, 1954

Vol. XXXVI

SOVIETAI BANDO TRUKDYT VOKIEČIŲ PAKTO UŽGIRIMĄ

WASHINGTON, D. C.—Prancūzų Premieras Mendes-France ir Valstybės Sekretorius Dulles tuojaus atmetė Sovietų Užsienio Ministerio Molotovo naują bandymą trukdyti Vokietijos apginklavimo pakto užgirimą per vakarines jėgas. Vietoj to, Prancūzijos ir Jungtinių Valstybių premierai prašė aliantų kuo greičiau užgirti pakto, pirm negu svarstyt kokių naujų konferencijų su Rusija. Juodu pasiskelbė prieš "improvizuotus ginčus daugiausia skirtus propagandai", kas reiškia aiškiai kriką Maskvai, bet išreiškė sutikimą prisidėti prie "tinkamai paruoštų derybų" geroje valioje.

Molotovo veiksmas pasireiškė Maskvoje, kur Užsienio Ministerija paskelbė jo viešą pareiškimą, kad Rusija sutiktų atidėti Europos apsaugos konferenciją, kurią pasiūlė lapkričio 29-tai dienai, jei Vakarines jėgas prailgintų naujų Vakarines Europos Unijos sutarčių užgirimą. Dulles ir Mendes-France komunikatas reišė neformališką Sovietų prašymo atmetimą. Jeigu kils reikalas, tai formalistiškai bus atmetas. Keturių šimtų žodžių komunikatas buvo paskelbtas Valstybės Departamente šeštadienio po pietų. Mendes-France jau buvo išvykęs į New Yorką. Prancūzijos premieras sugrįž į Paryžių sekančią savaitę.

Iš komunikato ir informacijų suteiktų Valstybės Departamente viršininkų sekantieji svarbūs reikalai pasireiškė J. V. ir Prancūzijos diplomatų pasitarimuose:

1. Dulles ir Mendes-France sutiko, kad trijų naujų komunistų divizionų organizavimas, iš kurių dvejios šarvuotos, vaka-

riniamie Viet Nam sukelia naują grąsinimą Indo-Kinijoje. Jie sutiko sykiu veikti ir apie tą reikalą pasitarti periodiškai, bet nenutarė nieko galutinio. Kritiškai svarbus reikalas kas link šesimo finansiškos paramos Prancūzijos karinėm jėgom pietinėje Viet Nam. už kelis šimtus milijonų dolerių į metus buvo palikta kitom derybom.

2. Dulles sutiko panaudoti Jungtinių Valstybių įtekme bandyt ir neleist jokios išlaikinės agitacijos varginti prancūzus tarp arabų Vakarinėje Afrikoje. Mendes-France pareiškė, kad Cairo ir Komunistų Vengrija kėlė agitaciją šiaurinėje Afrikoje. Komunikate minėta, kad išlaikinės įtakos grąsino šios šalies apsaugai. Dulles prižadėjo rimtai.

3. Mendes-France peržiūrėjo galimybes įsteigimui geresnių santykių tarp Prancūzijos ir Vokietijos kaip žingsnis prie įsteigimo suvienytos ir taikingos Europos Dulles pareiškė, kad Jungtinės Valstybės laiko šį reikalą labai svarbiu.

4. Pasitarimų dalyviai tvirtino, kad pasitarimai vyko draugiškoje ir bendradarbiavimo nuotaikoje. Šiuo laiku, tas buvo reikšminga, kadangi Dulles mažai pasitikėjo Prancūzijos premieriui, Prancūzijos Asemblejai atmetus Europos Gynybos Bendruomenę, pereitą rugpjūčio mėnesį. Dabar Dulles yra daugiau draugiškas Mendes-France.

5. Dulles tvirtino Mendes-France, kad kuomet Prancūzija formalistiškai prašys, britų ir amerikonių remti sutartį su Vokietija dėl ilgai disputuotos Saaro teritorijos, Jungtinių Valstybių vyriausybė darys viską ką tik gali, kad suteiktų tokią paramą.

Sovietų Pramonė Neįvykdo Planų

Paskutinėmis savaitėmis pasipylė nusiskundimai Sovietų spaudoje, kad darbininkams trūksta užsidedimo įvykdyti vyriausybės planus įvairiose pramonės šakose.

"Pravdos", "Izvestijų" ir Lietuvoje išeinančių laikraštų palaikyti vedamuosiuose rašoma, kad ypač atsiliekama akmenis anglies pramonėje. Esą, galima būtų du mėnesius apkurenti visus Sovietų traukinius ta anglimi, kurios nepagamina apsilėidusios anglies kasyklos per pastaruosius metus. Mat, sovietiniai geležinkeliai yra didžiausias anglies suvartotojas.

Lėtai vystoma maisto ir kasdieninių reikmenų pramonė. Todėl, esą, bus neįmanoma pakelti užsibrėžto pragyvenimo lygio per artimuosius vienerius ar dvejus metus. Apie 50 įmonių, kurios buvo skirtos kasdieninių reikmenų gamybai, statyba visai sustabdyta nes buvo paruošti projektai.

Žemės ūkyje taip pat viešai pripažįstama nesėkmė. Medvilnės ir cukrinių runkelių perdėrimas esąs apleistas. Derlių

nuimant, šiemet patirta didelių nuostolių.

Nesėkmių priežastimi laikoma nesugebėjimas panaudoti mašinų. Tūkstančiai angliai kasti mašinų, cukrinių runkelių kasėjų, medvilnės skynėjų, cemento maišytojų ir kitų mašinų visai neveikia arba nepilnai dirba.

Neseniai sovietinėje spaudoje buvo paskelbta, kaip dirba 14,000 medvilnei rinkti mašinų Uzbekijos respublikoje. Iš jų 1500 nebuvo galima panaudoti, nes nebuvo atliktas remontas. 6000 mašinų nedirbo, nes pareiškėms negalėjo susitarti, ar jau atėjęs metas medvilnei rinkti. Didelė dalis likusių mašinų nedirbo nepilnai.

Susidurta su rimtomis kliūtimis ir kasdieninių reikmenų gamyboje. "Izvestijų" vedamame karčiai nusiskundžiama, kad trūksta kurpių, siuvėjų ir kitų specialistų, kurie būtų reikalingi, norint atidaryti naujas įmones.

Tačiau blogiausiose sąlygose, pagal Sovietų spaudą, gyvena tie, kurie siunčiami į Sibirą ir Vidurinę Aziją vadinamų naujų žemių atkovoti Jiems nepaprastai trūksta gyvenamų patalpų ir eilės reikmenų.

Pabaltijo Kraštai Laikomi Paslapyje

STOCKHOLM. — Apie 25,000 tremtiniai, kurie bėgo skersai Baltijos jūrą į Švediją, kada šios trys valstybės buvo okupuotos Rusijos, klausia kodėl jų tėvynės dar vis slaptinėjasi Sovietų Imperijos plotai. Jeigu šie kraštai būtų atidaryti užsienio studijos misijos pačios galėtų sužinoti atsakymą klausimui: "Ar gyvenimas geresnis po komunizmui negu po kapitalizmu?"

Sovietų pasiuntinybė čia, platinant plakatus, raginančius tremtinius grįžti namon, užtikrina kad ten gyvent geriau. Jei kelionių apribavimai į Estoniją ir Latviją būtų nuimti, tremtiniai patys galėtų pamatyti pagerinimus, kaip rašo laikraščiai pasiekę čia iš Rigos ir Talino, kurie padaryti po sovietų valdžią. Taipgi galėtų persitikrint Estijos žmonių nusiskundimų, kad rusai laiko geriausia apmokamus darbus pramonės centruose tose valstybėse. Jie galėtų paklausti ukininkų kaip jiems sekasi, atsižvelgiant į tai, kad neišpildė savo bulvių pristatymus į Leningradą šią žiemą. Keliautojai galėtų aplankyti mokyklas ir universitetus ir persitikrint ar teisybė, kad šių kraštų istorijos buvo perrašytos nuo to laiko, kada tapo pavergtos respublikos. Jie galėtų aplankyti knygynus ir matyt kiek liko senų klasikų lentynose.

Švedija Rado Napoleono Žmonos Laiškus

STOCKHOLM. — Dr. Carl-Frederik Palmstierna, Švedijos karaliaus Gustavo Adolfo sekretorius, paskelbė, kad Karališkuose Rūmuose Stockolme arkvyuose buvo atrasta imperatorės Marie Louise laiškai rašyti savo vyrui Napoleonui, 19-tame šimtmečiu. Napoleono laiškai savo žmonai buvo rasti Austrijoje 1934 metais, tai ilgas ieškojimas Marie Louise laiškų baigtas. Napoleonas saugiai laikė savo žmonos laiškus ir perdavė juos broliui Juozui. Jis vėliau davė jos savo seserei Desiree, o ji nusivežė laiškus į Švediją, kada jos vyras tapo nominuotas į sostą. Marie Louise tėvas buvo Austrijos imperatorius, kurs kovojo prieš Napoleoną.

Britai Remia Vokietijos Apginklavimą

LONDONAS. — Didžioji Britanija, pirmoji narė iš septynių tautų Vakarinės Europos Unijos savo parlamente svarstyt apie neseniai pasirašytas Londono ir Paryžiaus sutartis nubalsavo išnaujo apginkluoti vakarinę Vokietiją. Atstovų Rūmai užgyrė sutartis lapkričio 18-tą, balsuojant 263 prieš 4. Formališkas priėmimas turės laukti praėjus 21 Parlamento dienų. bet bus automatiškas po to laikotarpio. Tuo pačiu laiku, Sir Anthony Eden vėl atmetė spaudimą keturių jėgų svarstymam su Sovietų Unija kas link Vokietijos suvienijimo, prieš visų kitų vakarinių jėgų užgirimą.

PASAKA APIE ODISEJĄ PAS KIKLOPUS IR LIETUVIŠKUS KOMUNISTUS

J. V. SŪDAVAS

Senovės graikų istorija aprašo vieno jų didvyrio - herojaus Odisejo ir jo draugų kelionę po pasaulį ir kaip jie kelionės metu pateko į svečius pas vieną milžiną Kiklopą.

Kiklopas savo svečiams buvo toliai geras, kolei graikai jį linksmino ir vaišino vynu, kurį Odisejas buvo su savim atsivežęs.

Tačiau vėliau kiklopas savo svečius graikus uždarė į urvą ir daugiau nebeišleido. Be to, kiekvieną dieną Kiklopas pasimdavo po du graikus ir, išsikepęs ant laužo, suvalgydavo.

Patį Odiseją, graikų grupės vadą, už tai kad jis Kiklopą palinksmino vynu, Kiklopas pažadėjo suvalgyti paskutinį. Odisejo pasaka būtų pravartu įsidėmėti lietuviškiems bimbiniškams ir lietuviams "Laisvės" ir "Vilnies" skaitytojams, bei komunistinių organizacijų remėjams.

Jie visi pasitraukę nuo savo tautos reikalų savo veikla ir neva kultūrinio darbu vien linkmina rusiškąjį Kremliaus Kiklopą. O gal jie nežino, kad šis raudonasis Maskvos slibinas, sunaikinęs milijonus pavergtų tautų žmonių, rengia jiems paskutinę kruviną puotą.

Kur šiandien tikrieji komunisto Rusijoje kūrėjai: Trockis, Rykovas, Zinojevas, lietuviškiesi Rusijos revoliucijos laiko generalai Putna, Uberavičius, kovoje dėl bolševizmo įsigalėjimo Rusijoje ir šimtai kitų, visi jie, atlikę savo darbą komunistų partijai, buvo paguldyti į kapą su persautais paklausiais.

Mauras atliko savo darbą, Mauras turi mirti. Tai žiauri komunizmo tikrovė tiems, kurie dar tiki į raudonojo internacionalo ateitį.

Tarptautinio komunizmo idėja šiandien Maskvos kiklopų yra paversta tik propagandiniu šūkiu, pavilioti tamsius kitų tautų žmones, nepažįstančius tikrojo komunizmo veido ir jo siekių.

Šiandien jokie tautinio ar internacionalinio komunizmo jai nėra, jo idėjos skleidėjai Kremliaus buvo sunaikinti ir tyliai visur žudomi.

Šiandien yra likęs tik vienas gyninai rusiškas imperialistinis bolševizmas, siekiantis pasaulio užvaldymo ir surusino.

Kur šiandien yra tautinio komunizmo vadai: Lenkijis - Gomułka, Čekijis - Slansky, Rūmunijos — Anna Pauker, Bulgarijos — Dimitrovas ir daugelis kitų. Visi jie sąžiningai dirbo dėl komunistinio — "darbininkų rojaus", sukūrimo savo tautose.

Tačiau jie visi, atlikę savo darbą kiek jis buvo naudingas Maskvai, buvo areštuoti ir sušaudyti. Laiku pabėgi tik vienas Jugoslavijos Tito, nes jis buvo už anuos gudresnis ir apdairesnis, ir jo krašte nestovėjo raudonosios armijos tankai.

Lietuvos korikai Paleckis, Gedvila, Sneškus, Pakarklis ir kiti dar gyvuoja, nes jie ištikimai vykdė Kremliaus — Kiklopo įsakymus, tačiau jie gerai žino, kad atlikę savo darbą, ir jie

neišvengs rusiškos gilotosios peilio.

Binbo savo Maskvos apmokomoje — "Laisvėje" dažnai puola Amerikoje gyvenančius tremtinius - lietuvius, girdi jie šoki ir auoki, jie neatstovauja lietuvių tautos. Mes klausiamo kokia lietuvių dalį šiandien atstovauja Binba, Pruseika, Andriulis ir kiti? Tiesa, jie dirba ir rašo už rusiškus grašius, kaip Maskvos samdiniai, ir jie savo "Laisvės" ir "Vilnies" žodžiais ir suklaidine šimtus neapdairių senosios kartos lietuvių, kuriems senatvėje jau yra sunku išsipaunuoti iš raudonojo Maskvos melų voratinklio.

Juk ne vienas žilagalvis senelis yra pareiškęs, kad jis yra narys vienos ar kitos komunistinės arba progresivės organizacijos, čia Worcesteris ir kitur, bei komunistinių laikraščių skaitytojas, vien dėl to, kad buvo suklaidintas jaunatvėje, o dabar daug metų mokėjęs nario mokestį, senatvėje nenorįs prarasti klubi duodamą nario pašalpą. Tai yra eilinio lietuviuo nusiskundimas, kuris žino apie tą komunizmą, tik tiek, kiek mes apie gyvenimą ant mėnulio.

Tačiau yra mūsų tarpe worcesteriečių apsišvietusių ir net visuomenės-veikėjų, kurie iki šiol yra nariais lietuvių komunistų Endicott St. klubo dėl aukščiau paminėtų motyvų. Koks yra pasiteisinimas, remti tą organizaciją, kur yra niekinama Lietuvos tautinė vėliava (žinutė iš "Amerikos Lietuvis") nr. 42.

Koks yra jų pasiteisinimas būti toje rganizacijoje, kurios Maskvos sponsorai šaudo Amerikos neginkluotus orlaivius, kuriais gal būtų skrenda jų sūnūs. Ir šaudo tuo metu, kada Kremliaus puotos metu Kiklopas — Malenkovas — kalba Amerikos Ambasadoriui Bohlen apie taiką tarp Amerikos ir Sovietų Rusijos.

Šiandien pasaulyje yra tik du keliai. Vienu eina rusiškas imperialistinis bolševizmas, bedievybė, žmogaus papročių niekinimas ir tautų vergija.

Kiekvienas doras lietuvis, siekiąs laisvės savo tautai ir gerovės bei lojalumo Amerikai eina tik antruoju keliu, kuriam vadovauja Jungtinės Amerikos Valstybės.

Lietuviai pasirinkę pirmąjį kelią, yra savo tėvų žemės Lietuvos ir Amerikos priešai ir išdavikai, Graudu yra žinoti, kad vistik daugelis senosios kartos lietuvių ir net tremtinių lankosi komunistų klubo rengiamuose piknikuose, vakariene, koncertuose.

Ar pagalvoja šie lietuviai, kad pasilinksminimai komunistų — progresivistų parengimuose yra lygūs pamišio šokiui ant išniekinto savo Motinos kapo? Susiprask, Lietuvi, kurio keliu eini? Šiandien, kad Maskvos Kiklopai kala lietuvių tautą prie kryžiaus, žudo mūsų pavergtas brolius, tau ne vieta lankytis tenai, kurie dirba Maskvai, perirkti jos kruvinių grašių.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

LB FINANSŲ KOMISIJA

Posėdžiavo Hartforde, Nutarė Pravesti Tautos Fondo Vajų Amerikoje.

HARTFORD, 10 d. lapkričio liet. Amer. Pil. Klube posėdžiavo JAV LB LOKO Finansų Komisija, svarstė Tautos Fondo ir LB finansinius reikalus. Posėdyje dalyvavo: A. S. Trečiokas, kun. Totoraitis, p. Purnas iš New Jersey valstijos, dr. P. Vileišis iš Waterburio ir W. M. Chase ir p. V. Balčunas Hartfordiečiai, posėdyje nedalyvavo p. J. Balazaras.

Svečius priėmė klube LB LOKO Iždin., Fin. Komisijos Pirm. p. W. M. Chase, supažindino su klubo vedėju p. A. Ambrozu, aprodė klubo rūmus, svečiai gerėjosi mūsų klubo rūmais reikšdami mintį, kad tokio gražaus klubo nėra matę Amerikos lietuvių kolonijose kaip Hartfordo lietuvių klubas.

LB Finansų Komisijos nariai posėdžiavo porą valandų, teko patirti nuo Fin. Kom. Pirm. p. Chase, kad nutarta pravesti Tautos Fondo VAJŲ Amerikoje platinimui Tautos Fondo išleistų Lietuvis pasų ir ženklelių ir tokiu būdu aukų rinkliavos Tautos Fondui Lietuvos laisvinimo reikalų ir kultūrinių reikalų rėmimui.

Kaip Pirmininkas LB Finansų Komisijos, p. Chase, pareiškė, posėdis buvo sėkmingas Tautos Fondo ir LB reikalais. Svečiai po posėdžio išvyko namo. Teko pasikalbėti su dr. Vileišiu ir p. Chase plačiau apie bendruomenę ir Tautos Fondą, ypač apie pasus ir ženklelius. Pasai Lietuvis gražūs dvejų rūšių, o ženkleliai 5 rūšių skirtingomis sumos denominacijomis.

Kokia gi prasmė lietuvių pasų ir ženklelių? — klausiau aš dr. Vileišio ir p. Chase.

Mes, amerikiečiai lietuvių, pirkdami lietuvių pasą ir ženklelius skiriame auką į Tautos Fondą, tikriaus sakant, aukojame TF savo pinigą Lietuvos laisvinimo ir kultūriniais reikalams. Pasas yra netikėtai įrodymas kai simbolis meilės mūsų tėvų kraštui, bet ir mūsų skirtos aukos nupirktais TF ženkleliais įlipinamais į pasą atžymėjimas, ženklelio įlipinimu pasą rodo jog mes prisidėjome rėmimui mūsų tautos svarbiųjų reikalų — aiškino dr. P. Vileišis.

W. M. Chase pareiškė, kad amerikiečiai lietuvių laike pirmojo ir antrojo pasaulinių karų aukodami Lietuvos reikalams gavo kvitas, arba, negavo ir niekas šiandien iš aukotojų negali atsimiti ir pasakyti kiek ir į kokį fondą yra aukavę pinigų Lietuvos vadavimo ar kitokiems lietuviškiems kilniems bei svarbiems reikalams — aiškino p. W. M. Chase — o dabar aukojanti į Tautos Fondą — nupirkdami pasus ir ženklelius ir įlipindami ženklelius skirtingųjų denominacijų į lietuvių pasą galės žinoti kiek jie yra paaukoję Lietuvos laisvinimo ir kultūriniais lietuvių reikalams į Tautos Fondą ir ateityje galės bile kam pa-

sisakyti, nes lietuvių pase bus žymėtos aukos TF. ženkleliais rodančiais kiek už ženklelius sumokėta pinigų. Tokia dviprasmiškė reikšmė L. pasų ir ženklelių sąryšyje su aukų rinkliava. Greita to, yra ir kita simboliška, tautinio ir asmeninio pobūdžio svarba, pasas yra įrodymu fakto, jog aukotojas ir pasas savininkas yra Lietuvos bičiulis, tarsi jos pilietis — pridūrė p. Chase. Kodėl LB Finansų Komisija pasiėmė TF vajuus pravėdimo reikalą ir atsakomybę? — klausiau p. Chase.

Todėl, kad JAV LB LOKas yra atstovybė TF ir, kad LOKas pavedė LB Finansų Komisijai rūpintis TF finansiniais reikalais — aukų rinkliava Amerikoje — aiškino p. Chase LB LOKO Iždin. Dr. Vileišis pastebėjo: LB Finansų Komisija projektuoja visus finansinius veiksmus ir aukų rinkliavos ne tiklai LB veiklos plėtojime, bet ir TF aukų rinkliavos, todėl ši komisija ir nutarė pravesti TF VAJŲ platinimui L. pasų ir ženklelių tikslu talkinti TF vadovybei besirūpinančiai Lietuvos vadavimo ir kultūriniais mūsų išeivijos lietuvių reikalais. Taip daro Kanados lietuvių per LB skyrius, Australijos, Lotinų Amerikos ir Europos kraštuose lietuvių tautininkai Tautos Fondui per lietuviškas bendruomenes ir kitas lietuvių organizacijas.

Kada pradėsite TF vajų Amerikoje? — paklausiau p. Chase. Su pradžia gruodžio mėnesio ligi pradžios vasario mėnesio 1955 metų — atsakė p. Chase. Skiriame specialiai du mėnesius amerikiečiams lietuviams vajuus laikotarpi. Tuo ir baigėsi mano pasikalbėjimas su LB Fin. Kom. nariais.

Klubiečių direktorių posėdis įvyko 10 d. lapkr., bet mažai ką jie nutarė šiame posėdyje — aiškino direktorių Pirm. p. Halko. Teko girdėti, kad mūsų vietinis akademikas, dr. Ant. Šerkšnas, neužilgio bus skiriamas Hillyer kolegijoj pilnąjį laiką mokytojauti ir, kad miesto švietimo Taryboje jo paskyrimui, taipgi, valstybės Taryboje yra daug jam palankumų.

Klubietis VA

Krikščionis Be Sąžinės

Grauzimo yra kapitonas Be kompasu,

Sakė vienas prancūzų rašytojas, krikščionių tapęs žydas.

"Amerikos Lietuvis" yra kompasas Amerikos lietuviui šiame neramiame pasaulyje.

Pasiųsk savo ir savo draugo prenumeratą šiam geram kompasui:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.
(metams \$3.00)

DR. B. MATULIONIS

Vidaus, spec. širdies ir plaučių ligos. Priima bet kurią dieną, iš anksto susitarus — telefonu ar laišku. Telef. 22, Pascoag, Rhode Island. Adr. State Sanatorium Wallum Lake, Rhode Island

Atstumas: nuo Providence — 24 mylios, nuo Worcesterio — 26 m., nuo Boston ar Brockton — 50 m., nuo Thompson, Conn. — 10 f.

KONFERENCIJOS IŠVAKARĖSE

Sekmadienyje, lapkričio 21, 3-čią valandą po piet So. Boston'o šv. Petro parapijos svetainėj įvyksta Moterų Sąjungos ruošiamą katalikų konferencija. Konferencijoj numatoma paliesti jaunimo auklėjimas ir tėvų bei organizacinę atsakomybę toji srityj. Į konferenciją kviečiama atsilankyti ne vien moterų, kurioms tie dalykai rūpi, bet ir vyrai.

Pasidalinimas nuomonių gan dažnai išryškina dalykus ir priveda prie teigiamų rezultatų.

Konferenciją globos gerb. klebonas kun. P. Virmauskas. Nepamirškite vietos ir laiko, taipgi atsiveskite savo drauges ir pažystamus. Vėliau bus pranešta programo dalyvės.

Norint, kad konferencijoj būtų paliestos tam tikros temos prašome apie tai pranešti Konferencijų Pirm. p. G. W. Kaneb 24 Westwood Drive, Worcester, 9, Mass.

U. T. DAUKANTIENĖ
ATHOL, MASS.

"Jūsų rankose tautos ateitis..."

Mass., Maine, N. H. Apskričio suvažiavimas įvyko spalio 31, Moterų Sąjungos 71 kuopos ribose. Sesijų valdybion įėjo pirm., M. Paulukonienė; vice pirm., Elena Tepper; 1-rašt., M. Puzara rašt., M. Delionienė.

Suvažiavo 29 atstovės. Klebonas kun. P. Juraitis atkalbėjo atidarymo maldą. Savo sveikinimo kalboje pateikė rimta ir prasminga mintį, būtent—jūs, moterų rankose glūdi tautos ateitis. Ta mintis verta dėmesio nevien moterų, bet ir vyrų.

Pranešta apie Apskričio iškylą, kuri įvyko Worcesterio apygardoje ir davė gražaus pelno, vienok pastebėta, kad didžiama darbo našta atpuolė ant 5-tosios kuopos narių. Išreikštas pagėidavimas, kad ateityje visos Apskričio kuopos parodytų daugiau judrumo, talkininkaujant darbe ir aukoms.

Vietinės kuopos nare E. Tepper pavesta užrašyti šv. Mišias už Apskričio mirusias nares, taigi nupirkti gėles ligoninėje esančiai Apskričio pirm., p. A. Perekšlienei. Tiems reikalams iš Apskričio išdo paskirta po 5 dolerius. Išreikšti užuojauta ligoj ir palinkėti sveikatos sergančiai pirmininkei, pasiūsta delegacija ponios V. Liutkienė, M. Watkins ir E. Tepper, kurias gerb. kun. Juraitis teikęs nuvežti į ligoninę.

KONFERENCIJOS

Konferencijų pirmininkė p. Genovaitė Kaneb praneša apie ruošiamą konferenciją 21 lapkričio, 13-tos kuopos So. Boston, Mass. ribse ir apie klebono kun. P. Virmausko nuosirdų pritarimą.

Kuopos norėdamos suruošti savo apygardoje konferencijas susižino su Konferencijų pirm. Mrs. G. W. Kaneb, 24 Westwood Drive, Worcester 9, Mass., nurodant temas, kurioms norėtų gauti kalbėtojus, arba paliekant temų paskirimą Konferencijos pirm. Pažymima, kad kviečianti kuopa pasirūpina išgarsinti konferencija.

SAJUNGOS VAJUS

Pasitarta apie naujų narių vajų, kuris prasidės sausio mėnesį. Iš Apskričio išdo paskirta 30 dolerių padengimui keliones lėšų kalbėtojų, ar asmenų vykstančių įsteigti naujas kuopas, ar padidinti ir sustiprinti jau esančias kuopas Mass., Maine ir N. H. Apskričiuje.

Atsižvelgiant į tai, kad mažesnės kuopos kartais nesužino atstovių į Moterų Sąjungos Sei-

mus dėl stokos lėšų, Apskritys tokioms kuopoms skiria iš išdo po \$10. dolerių prie atstovės kelionės lėšų, tik kuopa iš anksto turi pranešti apie tai Apskričio pirmininkei.

GARBĖS NARĖ

V. Liutkienės plati apžvalga Centro pirm. Julės Mack atliktų darbų sutvarkyme ir pagerinime Moterų Sąjungos buvo šiltai priimta ir Apskritys reikšdamas savo nuosirdų įvertinimą Centro pirmininkės darbuotės vienbalsiai išreiškė savo pagėidavimą būsimajam Seimui, suteikti p. Juliei Mack garbės narystę.

Atstovės taipgi išreiškė pagėidavimą, kad p. V. Liutkienės rašyta apžvalga būtų patalpinta Moterų Dirvoj.

NAUJAS VIRSELIS

M. Paulukonienė, Moterų Dirvos redaktorė parodė atstovėms atsivežtą paveikslą - projektą naujam Moterų Dirvos viršeliui.

Projektuojamas viršelis dar nesąs Centro Valdybos užgirtas, bet norėta žinoti, kaip atstovėms patiks.

Paveikslas sukurtas žymios artistės Gedvilienės, vaizduoja lietuvių moterę palikusią savo kryžių tėviškę, bet tvirtai laikanti kryželį, su pasitikėjimu žiūrint į savo naują tėvynę, kurios išraiška yra Laisvės Stovykla.

Paveikslas eidamas per rankas susilaukė labai palankių komentarų, kad taip vaizdžiai pagautą Moterų Sąjungos dvasia ir sudėtis, būtent — lietuvių ateivė ir lietuvių čia gimusi, bendras saitas — Kristaus kryžius.

ISKYLA

Kitas išvažiavimas nutarta ruošti Worcesterio apygardoje. N. Sinkavičienė iš 69-tos kuopos ir M. Delionienė iš 5-tos iškylai ir pirmininkauti visam darbui. Apskričio kuopos ragina mos ateiti į talką.

VALDYBA

Prieš seiminius Apskričio suvažiavimus pakviestas į Nashua N. H. Numatytas birželio mėn., bet dieną ir vietą paskelbs vietinė 58-ta kuopa. Nesiradus naujų reikalų eita prie Apskričio valdybos rinkimo. Išrinktos Pirm. Marcelė Watkins, 110 Bernard Road, Worcester Mass. Vice pirm., Elena Tepper, 177 So. Main St., Orange, Mass. Rašt., Nellie Sinkavich, 145 Loxwood St., Worcester, Mass. Ižd. Teklė Mitchell, 36 East Pearl St., Nashua, N. H.

Nuosirdžiai padėkota 71 kuopai ir klebonui kun. J. Juraičiui už jų svetingumą. Kun. Juraičiui sukalbėjus maldą suvažiavimas baigtas.

VAISĖS

Po darbo, — laisva-laikis ir šaunios vaišės, kurias vaišingos atholiškos suruošė atstivėms ir atžymėjimui Moterų Sąjungos 40 metų sukaktį. Gausiai apkrauti stalai viliot viliojo, bet ypač visų dėmesį į save kreipė puikus trijų aukščio sukaktkvių keikas apsaugstytas 40 rožių, —tai darbas sąjungietės Gildienės.

Kun. Juraitis pajvairino kalbas atpasakodamas savo kelionių įspūdžius aplinkinės valstijos kalbėtojų, ar asmenų vykstančių įsteigti naujas kuopas, ar padidinti ir sustiprinti jau esančias kuopas Mass., Maine ir N. H. Apskričiuje.

Atsižvelgiant į tai, kad mažesnės kuopos kartais nesužino atstovių į Moterų Sąjungos Sei-

DĖKAVONĖS DIENA

Dėkavonės Diena, ketvirtas lapkričio mėnesio ketvirtadienis švenčiamas kas met visų amerikiečių, kad pareiškus padėką Dievui už praeitų metų malones. Diena specialiai apvaikščiota mažiam miestelyje Plymouth Mass. valstijoje, pirmiausia.

Toj dienoj miestelio žmonės vartoja protėvių senoviškus rūbus ir perstato vaidinimą "Pilgrim's Progress", kurį pirmą kartą perstatė 1621 Dėkavonės Dienos. Pagal legendos pirmą Dėkavonės diena buvo pažymėta rimta procesija į susirinkimo vietą, procesija vedė Plymouth'o kolonijos aukščiausi bažnyčios pareigūnai, juos sekė parapijonai su Gubernatorium Bradford.

Žmonės Plymouth'o, kur Dėkavonės diena buvo celebruota, vėl atgaivino gražią "Pilgrim's Progress" ceremoniją 1921 m. pažymėti 300 metinę sukaktį Dėkavonės Dienos, ir dabar yra metinis įvykis.

Dalyvių kostiumai yra autentiški, ir šeimų sugrupavimas seka aprašymus apie pirmuosius apvaikščiojimus. Kiekvienas dalyvis vaizduoja ypatingą praeities pilgrimą. Šie moderniniai pilgrimai yra ainiai pirmųjų gyventojų.

Bandoma prisilaikyti tradicijoms Dėkavonės Dienos Plymoutho, kada pirmieji anglių kolonistai pergyveno bauriūrą ir sunkią žiemą, nustatė pavyzdį maldoms, pasilinksminimams ir

svetingumui. Gubernatorius Bradford 1621 m. vaisingai priėmė indėnų vadą Massasoit, kuris atvyko į iškilmes, atsiveždamas su savim 90 savo vyrų. Indėnų skaičius nustebino pilgrimų, bet jie tuoj pristatė daugiau laukinių kalakutų. Kolonijos penkios moterys paruošė puotą.

Maldos, yra svarbi dalis pilgrimų kasdieninio gyvenimo ir jos nebuvo užmirštos laike pasilinksminimo. Per trijų dienų celebracija Pilgrimai dažnai sustoja pasimelsti ir dainuoti himnus.

Iš Plymoutho, Dėkavonės Dienos ideja apėmė visą kraštą.

Amerikos pradžioje žmonės norėjo dėkavoti už įvairius įvykius ir kaikuriuos valstijos paskelbė dėkavonės dienas.

Bet tik 1863 m. Dėkavonės Diena tapo oficiali Amerikos šventė. Vienos moterys energija, Mrs. Sarah J. Hale, iš Massachusetts privertė prezidentą Lincolną paskelbti tautinę dėkavonės šventę. Lincolnas paskyrė lapkričio mėnesio ketvirtą ketvirtadienį.

Nuo tada Dėkavonės Diena prezidento paskelbta kiekvienais metais. Diena susikaupimo namie ir bažnyčioje. Diena sustiprinti šeimų ryšių, ir džiaugtis kartu su savo draugais, kaimynais ir bendrai svečiais. Ir ši met Plymouth gyventojai apvaikščios Dėkavonės Dieną.

Miami, Florida

Pirmas Susirinkimas

Miami Lietuvių Moterų Social Klubas laikė susirinkimą spalio 23-tą. Atsilankė gražius narių bursų. Turėjome viešnių iš Worcester, Mass. — ponios šeš-kevičienė su duktere ir Bačinskienė. Jos mus aplankė ir užsimokėjo į klubą. Labai malonu buvo turėti viešnius savo tarpe. Per vasarą klubas nelaiškė susirinkimui, narės gerai pasilsėjo. Tai dabar stojome į darbą, nutarėm suruošt kortų lošimą. Smarkiai rengiamės prie meti-

nio bankieto, kurs įvyks gruodžio 5-tą. Mūsų klubas auga didyn, turime 80 narių ir vis daugiau naujų narių prisirašo.

Nutarėm surengt bazarą sykiu su vyrų klubu. Visą pelną skirsime klubo naudai. Mes Miami miesto lietuvių labai užganėdinti, kad šią vasarą turėjome tokių gražių parengimų. Ypač lietuvių su svečiais dažnai atlankydavo klubą ir maloniai praleido laiką. Panelė Čičkiūtė padainuoja lietuviškas dainas ir palinksmina svečius. Ypač dabar turime daug svečių kas savaitę mūsų Miami Lietuvių Klube. Narė

Taip kolonistai keliaudavo į ieškoti naujų dirvų, ir laimės iš rytų į vakarus.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖ

Atlieka Įvairius Spaudos Darbus

- Bilietus
- Kvietimus
- Plakatus
- Programus
- Konstitucijas
- Dokumentus
- Laiškus ir Vokus
- Knygas ir Žurnalus
- Laikraščius
- Kalendorius

LAIKAS BIZNIERIAM UŽSISAKYTI KALENDORIUS SEKANTIEMS METAMS

Siunčiam Pavyzdžius Per Paštą—Priimam Užsakymus Per Paštą
14 VERNON ST. - WORCESTER, MASS.

Girios Duktė

VYT. SIRVYDAS

"AMERIKOS LIETUVIS"
The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonate, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription in U. S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$5.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$2.50

Advertising rates — 10 cents
Single Copies — on application

Amerikos Lietuvių savaitinis laikraštis išleista seštadieniois, leidžiama
Josephine Leonate, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V.	\$3.00	Užsienio - Kanadoje	\$4.00
Dviem Metam	\$5.00	Dviem Metam	\$6.00
Pusel Metu	\$2.00	Pusel Metu	\$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos.
Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto

Entered as Second Class Matter — September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Kas Tikrieji Kaltininkai, Diplomatai Ar Jųjų Skyrejai Ir Valdytojai?

BŪDINGA mūsų krašto valdovų politinė logika, etika ir politika apsisvalymo ir kaltininkų įieškojimo už pardavinimą pusės Europos ir Azijos komunistams. Įtarti ir apkaltinti žmones lengviau negu išteisinti, kuomet neatsižvelgiama į faktus, nesilaikoma logikos ir teisybės. Su tokia problema susidūrė mūsų krašto valdovai išryškėjus JAV užsienių politikos karo metais traktuotos daviniams. Dabar valdovai įieško kaltininkų, įtaria ir nušalina "diplomatus" ir aukštus valdininkus kaltindami juos "pardavinimą" pusės Europos ir pusės Azijos kraštų komunistams.

Kas tie tikrieji kaltininkai? Šis klausimas įdomus JAV piliečiams. Ar gi antraeiliniai valstybininkai — "diplomatai" sėdėję valstybės departamente ir JAV ambasadoje užsienyje yra tikrieji kaltininkai? Ar tie žmonės, kurie juos pasirinko ir skyrė diplomatinėmis pareigoms — JAV Prezidentai? Ar Senatoriai, kurie Prezidento skiriamus pareigūnus užtvirtino?

Mūsų nuomone kalčiausi yra tie, kurie pasirinko "diplomatus" į užsienių politikos tarnybą ir valstybės departamentą, kurie su Prezidento ministrais formulavo užsienių politiką karo metais karinę strategiją, kuri turėjo glaudų ryšį su karo ir pokarine politika. Aišku, kad valstybės departamentas, jo vyriausieji pareigūnai formulavo užsienių politiką ir vykdė taip kaip Prezidentas ir jo ministrai pats ir numatė, todėl aišku, kad šiame klausime kalčiausi šie žmonės ir Prezidentas, o ne antraeiliniai "diplomatai" ir pareigūnai, kurie pildė savo viršininkų įsakymus ir nusistatymus užsienių politikoje.

Ir šie Rooseveltinės eros "diplomatai" ir valstybininkai sėdėję valstybės departamente per apie dvidešimtmetį nebuvo įtariamai ir kaltinami ligi išryškėjo skandalingi daviniai JAV užsienių politikos karo metais traktuotos. O visi žinome, kad tą politiką traktavo pats Prez. Roosevelt ir jo ministrai, ypač Valstybės departamentas, o visi dabar įtariamieji ir kaltinamieji bei nušalinamieji "diplomatai" ir kitoki pareigūnai sėdėję valdžios aukštesiose vietose buvo antraeiliniai valstybininkai, jie tikrai vykdė įsakymus ir mūsų vyriausybės nusistatymus užsienių politikoje.

Moralinė Ir Teisinė Atsakomybė

Pokariniais metais įtartų ir kaltinamųjų valdininkų bei tarnautojų valstybės departamente ir kitose ministerijose ir įstaigose valdžios nušalinta, kaip spauda rašo, buvo apie 7 tūkst. žmonių. Iš užsienių tarnybos ir valstybės departamente nušalinta keletas aukštųjų pareigūnų — "diplomatus" įtariamųjų neištikimais, nekompetentiškais ir prokomunistiškais.

Vienas iš tų yra Alger Hiss dabar sėdi kalėjime. Jis lošė svarbią rolę valstybės departamente. Wm. W. Remington nušalintas, Harry Dexter White, buvęs aukštasis pareigūnas Finansų ministerijoje nusizudė kai prasidėjo Alger Hiss tardymas, FBI įtartas kompartijos agentu; p. Currie sėdėjęs baltnamyje kai Prez. Rooseveltto patarėjas išbėgo į užsienį; pastaruoju laiku p. Dulles nušalino (be pensijos) diplomata John P. Davies, kai netinką ir įtariamą prisidėję "pardavinimui" Kinijos komunistams. Pracityje nušalinti diplomatai John S. Service, John C. Vincent ir Oliver E. Clubb panašiais įtariamais ir kaltinimais.

Visi šie įvykiai proga "apsivalymo" nuo komunistų sąryšyje su išryškėjusiais mūsų krašto užsienių politikos daviniais patarnavusiais Kremliaus imperialistams papurtė piliečius! Davė įspūdį, kad mūsų vyriausybė komunistų ir Kremliaus agentai vedžiojo už nosies ir blogai patarnavo Amerikai, Europos ir Azijos tautų žmonėms nublokdami juos į komunistų vergijas.

Mūsų nuomone JAV Senatas ir Prez. Eisenhower vyriausybė privalo klausime aiškiau ir drąsiau pasisakyti ir faktų šviesoje pareikšti kas ištikrųjų yra tais didžiausiais kaltininkais. Mes nenorime dasileisti minties, kad antraeiliniai pareigūnai sėdėję JAV Ambasadoje ir Valstybės Departamente galėjo tokius politiškus veiksmus atlikti. Mes negalime dasileisti minties, kad antraeiliniai pareigūnai, kurie neformulavo, bet tikrai vykdė užsienių politiką pagal įsakymus valstybės departamente ir Prezidentu dabar gali būti tais tikraisiais kaltininkais už "pardavinimą" pusės Azijos ir pusės Europos komunistams.

Kad išaiškintus šioje politikoje kaltybę — moralinę ir teisinę, kad nenužudžius moraliskai ir teisiniai nekaltų žmonių, turėtų būti pravestas rimtesnis tardymas ir paskelbtas visuomenei. Dabar atrodo, kad didžiausieji kaltininkai paliks istorijoje nekaltais, o antraeiliniai valstybininkai tikraisiais kaltininkais. Čia mums nepilnai aiški ir nesuprantama politika.

AMERIKOS LIETUVIŲ PASIDIDŽIAVIMAS

Ministerio B. K. Balučio sukaktuvėms artėjant
J. J. Bachunas

Kiek Amerikos lietuviai parėmė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir vėliau palaikė lietuvių tautos reikalus? Klausimas būtų labai platus, o į jį atsakymas aiškus ir kartu miglotas. Kodėl?

Aiškus dėl to, kad Amerikos lietuvių parama Lietuvai dar prieš nepriklausomybės atgavimą, jos laisvės kovų metu ir vėliau įvairiais būdais nenutrūkstant ligi paskutinių dienų visuomet buvo žymi ir apčiuopiama. Tą žinome čionai, to niekas Lietuvoje neginėjo. Ta parama, svarbiausia, buvo finansinė ir politinė.

Atsakymas liko ir liks miglotas dėl to, kad jokia statistika nei mūsų finansinės, nei juo labiau politinės paramos negalėjo ir negalės visiškai tiksliai apskaičiuoti. Kiek milijonų dolerių Amerikos lietuviai suteikė per tuos dešimtmečius Lietuvai ir jos žmonėms, giminiams, broliams, seserims, tėvams? Žinome, kad daug milijonų, bet tiksliai kiek — niekas negalėtų pilnai apskaičiuoti. Dar sunkiau būtų apskaičiuoti politinę, kultūrinę, propagandinę ir kitokią paramą. Juk to nepaversi svarais paversimui, neapskaičiuosi doleriais, nes tie dalykai turi kitą kainą.

Taip pat nelengva apskaičiuoti, bet vis jau lengviau matyti, kai pažiūri į Amerikos lietuvių duoklę Lietuvai žmonėms. Teisybė, anksčiau visus tuos žmones pagimdė ir kiek paaugino pati Lietuva, mūsų senosios Tėvynės žemelė, mūsų tėveliai ir motinėlis...

Bet šimtai ir tūkstančiai jų toliau augo jau čionai, Amerikoje. Čia mokėsi naujo gyvenimo sąlygų, sėmė žinias iš mokyklų, ruošėsi visuomeniniam ar kitokiam darbu, kaip to reikalavo mūsų pažangaus krašto dvasia. Todėl gal daug nenusikalysiu tuos žmones laikydamas Amerikos lietuvių dovana Lietuvai.

O jų buvo nemaža. Nežinau, kiek šimtų ar tūkstančių, bet apstūs būriai čia darbavosi Lietuvos laisvės reikalui prieš pirmąjį pasaulinį karą, jo metu ir vėliau. Tūkstančiai grįžo laisvon Tėvynėn, parsiveždami ten gero skatiko ir patyrimų. Daug grįžti į žemės ūkį, tapę ten pavyzdiniais gospadoriais. Kiti į verslus, į prekybą, amatus, pramonę. Aš spėju, kad tie visi žmonės buvo tada naudingas ir malonus skolas gražinimas gimtajai laisvajai žemei.

O kiti, daugiau moksluose pasirošę ar kaip turėję išskirtinių gabumų, grįžo dirbti Lietuvai ar tai į kariuomenės eiles, ar specialistais valdininkais įstaigose, ar laikraščiuose, ar kaip artistai ir dainininkai Lietuvos teatruose. Gal kelios dešimtys įsijungė vadais į politiką, diplomatiją ar panašioms valstybiniams darbams.

Tai Amerikos lietuvių pašas žmonėmis Lietuvos reikalui irgi buvė tikrai nemažas.

Nenoriu nutylėti nei vieno nuopelną ir nei vieno patrioto darbų savo Tėvynėn nedrįsčiau pamiršti. Tik kaip čia man keliais žodžiais tuos vardus ir darbus suminėti, jei tam storos knygos surašyti neužtektų? Todėl sus-

tosiu ties vienu, kuris tebėra gyvas, tebedirba ir tebegyvena Lietuvos reikalais ir kuris netrukus, gruodžio 29 d. 1954 m. sulaukia gražaus amželio — 75 metų!

Tai Bronius K. Balutis. Jaučiu, kad nedaug, o gal ir visai nesulaukčiau opozicijos, jei pasakyčiau, kad tas vyras turbūt yra pats ryškiausias ir brandžiausias "Amerikos Lietuvos" produktas, kuris buvo čia išnokinamas ir vėliau atgal padovanotas Lietuvai, jo ir mūsų ar mūsų tėvų tėvynei.

Tai buvo seni laikai — mano paties ir jūsų daugelio vaikystė, kiti visi tebelaukė užgimimo. Atsimena tuos laikus geriau tik mūsų veteranai — Jokubynas, Ambrozevičius, Ambraziejus, Tareila ir keli kiti panašūs šimtamečiai ažuolai.

Jaunas, gražus ir mielas vaikas atvyko iš Džukijos — Bronius Balutis — Balevičius. Gyvas verpetukas į vis daugiau įsisiūbuojant Amerikos lietuvių veiklos ežerą. Netrukus — jis studentas Valparaiso universitete. Tėvynės Mylėtojų Draugijos tikrasis įžiebėjas, vėliau redaktorius Chicagos "Lietuvoje", dar vėliau, kaip išmokslintas anglosaksų teisės žinovas, talkininkas Lietuvos diplomatinės byloms, Lietuvos Respublikos diplomatas, vadovaujantis asmuo Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, Lietuvos atstovas Amerikai, Anglijai. Iki dabar...

Ne mano amatas rašyti nusipelnusių vyrų biografijas (nors skaityti jas mėgstu, o kai kada pridurti skatiku joms išleisti). Ką čia, be to, primenu, tai ne naujiena, tą žino visi veiklesnieji Amerikos lietuviai, kaip ir naujieji ateiviai.

Artinantis to mūsų brangaus žmogaus sukaktuvėms, kurias, tikiuosi, plačiai ir širdingai paminės visi Amerikos ir viso pasaulio lietuviai, be pažiūrų skirtumo, nes jis yra visų mūsų lietuvių mielas bičiulis, ypačingai Amerikos lietuvių, tikras brolis ir kaip sakiau, mūsų Amerikos lietuvių gražiausias "produktas", — atsiprašau, mūsų pačių gražiausių svajonių gėlių bukietas tėvynei Lietuvai, — aš norėjau tik vieną dalykėlį atskirai pridėti.

Mėgstu ir myliu dabar naujai pas mus atvykusį Lietuvos jaunimą, bet visgi labiausiai myliu tuos, kuris veržiasi į pažangą, į mokslą, ruošiasi būti ko naudingiausias savo tautai, — studentus...

Daug, daug kartų dabar daugiau lietuvių studentų Amerikos universitetuose, negu anais Valparaiso laikais. Gal dešimtį, o gal ir dvidešimtį kartų. Turėdamas savo seną draugą Londone, aš vaizduojuosi anuos Valparaiso laikus, bet tuoj persikeliu į dabartį ir matau šimtus naujų lietuvių studentų... Ka norėčiau pasakyti?

O gi tik tiek: — jei iš jūsų, jaunieji berniukai ir mergytės, išaugs dabar bent dešimtis tokių dvasinių Balučių, kokių džiūkišku ažuoluku išaugo mūsų jubiliantas, jūs atmikėsite gimtinės skolą savo tėvynei. Jūs suteiksite Jai paramą, brangesnę už dolerius ir kenuotą maistą.

Pasistatykite sau tokį uždavinį. Nes jums tikrai dar ateis laikas jį išspręsti.

(Sekantį kartą — apie Lietuvos Balutį ir jo pagerbimą).

SKAITYKITE ir PLATINKITE
"AMERIKOS LIETUVIŲ"

Ką Kiti Rašo

RŪGSTUS PIENAS IR MEILĖ

Amerikos lietuviams iš dainos "Stasys" ar "Dul-dul-dudėlė" žodžių pažįstamas lietuvis rašytojas — poetas Liūdas Gira, pasirodo, buvęs įdomus vyras. Rašytojas Jonas Aistis, savo knygoje "Apie Laiką ir žmones" pasakoja, jis labai mėgęs rūgštų pieną, kas, turbūt, yra tikra lietuvių savybė. Tą pieną jis ypač mėgdavęs su dvigubu grietinės sluogsniumi. Kita Liūdos Giras savybė buvusi mylėti moteris, rieškia, bobdrigantauti. Jo moteris, Bronė, leisdavo jam rūgštaus pieno srėbti kiek nori, net su dvigubu grietinės storu, bet lysti pas kitas moteris — ne! Bet, sako, Aistis, Kaune nedaug buvo tokių merginukų ar bobišių, kaip ožkabardžys Gira. Bet diktatūrinę Broniutę jis mokėdavo apgauti.
"Metų trisdešimt turįs, jaunas ir gražus Stasys..."

AMERIKOS UŽSIENIO POLITIKA KEISIS.

Bostono "Christian Science Monitor" dienraštis rašo:
"Laukiama pasikeitimo Amerikos užsienio politikos tono. Prezidentas Eisenhoweris visur savo kalbose dabar pabrėžia taikos būtinumą ir būdus ją užlaikyti. O du metai atgal visi republikonų vadai norėjo visų smarkumu vesti šaltąjį karą ir išlaisvinti Sovietų pavergtas tautas, nukeliant geležinę uždangą iki jos teisėtų ribų. Tokių kalbų dabar pas republikonus nebesigirdi. Republikonai, turbūt, patyrė, kad Amerikos piliečių karštas ir pagrindinis noras yra — taika."

STALINO PALIKIMAS DILINAMAS.

Žinomas Rusijos reikalų žinovas, Isaac Deutscher, Montrealo Star dienraštyje rašo:
"Maskvos nuolaidos raudoniems kinams (atiduodant Port Arturą) ir siekimas atnaujinti santykius su jugoslavų Tito, kuris jau vėl skelbiamas geru komunistu, rodo, kad rusų politika pakitusi. Savo knygoje "Rusija po Stalino" aš sakiau, kad Stalino idėjinis palikimas sunyks. Jo vietą užims naujų idėjų išdygimas, kuris, gali būti, perdirbs visų komunistų partijų pagrindą, ypač svetur. Gali būti,

kitų tautų partijos jau nebežiūrės, kaip šuniukai, vis į Maskvą."

RINKIMAI AMERIKOJE.

Dėl praėjusių rinkimų Bostono "Christian Science Monitor" dienraštis sako:

"Politinės kovos lauke kovėsi dvi armijos ir apgynė savo pagrindines pozicijas. Nei viena nesulinko, nei viena nepasitraukė. Išėjo lygiomis. Šitokia išdava, matyti, geriausiai atitinka dabartinėms Amerikos visuomenės nuotaikoms. Ameriką neoficialiai valdys dviejų partijų koalicija."

SKALDYK IR VALDYK.

Dėl Maskvos pasiūlymo šaukti 23 valstybių konferenciją Europos reikalais, New Yorko "Times" dienraštis rašo:

"Maskva pripažįsta, kad jos naujasis pasiūlymas, šaukti Europos reikalais konferenciją lapkričio 29 dieną Paryžiuje (ar Maskvoje) daromas tikslu, sukliudyti patvirtinimą sutarčių tarp Vokietijos, Prancūzijos ir Anglijos, bei padaryti nesmaugumų Prancūzijos premjerui, kuris atvyksta Amerikon pasikalbėti labai painiais ir svarbiais klausimais. Laimei, mes tikime, šis naujas Maskvos bandymas saugdyti demokratijų vieningumą negeriausiai pasiseks, kaip visi kiti. Mes pradėdami išnaujo susiprasti su Prancūzija. Mes dirbsime išvieno su ja ir kitomis demokratijomis."

ISBUDINKIME SAVO DVASIA!

Kanados "Tėviskės žiburiai" cituoja Nobelio premija apdovanoto vokiečio Alberto Schweit zerio žodžius:

"Moderninis žmogus mano esąs begalo didelis, nes valdo techniką. Tačiau jo dvasia nusustu. Ji jokiu būdu neprilygsta jo aukštajai technikai. Žmogus, pavyzdžiui, dar nepajėgia suprasti būtybės sugyventi su arčiau. Juk šiandieną nieko nedaroma iš fakto, kad paskutinis karas nunešė 20 milijonų gyvybių ir kad ištisi miestai buvo nudeginti. Blogai suprastas nacionalizmas buvo praėjusių dviejų karų priežastis. Tai tautų santarvei didžiausia kliūtis."

Paminėkime Dr. Joną Basanavičių

Tauta džiaugiasi ypač kiekvienu jai nusipelnusiu vyru. Toks buvo Dr. Jonas Basanavičius, gimęs 1851 metais lapkričio 23 d., Ožkabalių kaime, Vilkaviškio apskrityje. Nuo pat jaunystės jis pasišventė Lietuvai. Kai Dr. Jonas Basanavičius pradėjo mokytis, Lietuvą valdė rusai, buvė uždraudę lietuvišką spaudą ir suvaržę visą lietuvių gyvenimą. Rusų valdžia siekė Lietuvą surusinti.

Dar visai jaunas būdamas, Dr. Jonas Basanavičius pradėjo rūpintis Lietuvos reikalais. Jis rinko daugiau susipratusių lietuvių, leido laikraštį "Aušra", daug rašė straipsnių, knygų ir tuo būdu žadino svetimos valdžios slopinamą lietuvių sąmonę. Apie Basanavičių vis daugiau spietėsi susipratusių lietuvių ir jų būrys vis augo. Basanavičius ir kiti veikėjai Lietuvą 1918 metais vasario mėn. 16 dieną paskelbė nepriklausoma valstybe.

Dr. Jonas Basanavičius, iš visos širdies žadinęs lietuvių sąmonę ir kovojęs už Lietuvos

laisvę, tos laisvės ir pats susilaukė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo Aktas pasirašytas jam būnant pirmininku Lietuvos Tarybos, kuri paskelbė Lietuvą nepriklausoma. Šia proga įsidėmėme dvi datas. Lapkričio mėn. 23 d. (1851 metais yra gimęs Dr. Jonas Basanavičius ir lapkričio 23 d. (1918 metais pradėta organizuoti Lietuvos kariuomenė Vasario 16 dieną (1918 metais) paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės Aktas ir vasario 16 dieną (1927 metais) mirė Dr. J. Basanavičius.

Šiomet sueina 103 metai, kai Dr. J. Basanavičius gimė. Gražiai prisiminkime jį. Tebūnie jis mums geriausias pavyzdys veikloje už Lietuvos reikalus ir kovoje už jos laisvę.

Klauskite

Sekm. nuo 11:30 iki 12 val. ryto
Oro Bangomis
Lietuviškos
Radio Programos
vad. J. JANUSH, Jr.
Iš WKNB Stoties
840 kc.

LITERATURA IR GYVENIMAS

SARONAS

FLORIDA.

Florida yra žiedų, žalių vandenų, amžinos saulės ir baltų smiltynų kraštas. Įkėlęs koją į Floridą, tuojau pajunti, kad patekai į neįsivaizduojamai gražią žemę, kur žmonės žaidžia, kaip vaikai, ir kiekvieną žingsnį, kiekvieną žvilgsnį sutinka naujas nusistebėjimas, naujas džiaugsmas, nauji troškimai. Kur žvelgi, ar klausai, akys ir ausys atsiremia į dalykus ir balsus, pirmiau nematytus, negirdėtus ir neįsivaizduotus. Nesvarbu, kokioms sezonė būsį čia atkeliavęs, vistiek tave pagauna ir apsvaigina išdid Floridos gamta ir šviesūs jos namai.

Čia saulė rytą kyla iš vandens, ir vakare nuskaista į vandenį, o dienomis esti tokia šviesi, šviesi. Ir dangus — toks mėlynas, gilus. Visur, visokiomis spalvomis mirga žiedai. O pakrančių smiltynas toks baltas ir švelnus, kaip kvietiniai miltai.

Čia senas vyras panūsta vėl mylėti ir susijieško gražią jaunuolą. Jaunos moterys, pamačiusios vyrą, padūksta ir užmiršta Dievą. Nejuočiomis užmiršti namus, ir viską, ką ten palikai. Pradedi kažko ilgėtis, atsiranda pagundos, pabunda aistros. Jei esi netekęs jaunystės, pradedi jos gailėtis ir atsiminimais grįžti į savo jaunias dienas. — (Iš Amerikos lietuvių rašytojo, Antano Tulio, apysakėlės Gabijos žurnale, nr. 1, 1951)

63 METAI ATGAL.

Kitatautis svečias manęs paklausė:

— Ar lietuviai noriai savo laikraščius skaito?

— Ne visi lietuviai nori skaityti savus laikraščius. Kiti nenori jų net pažinti. Tačiau, skūstis negalima, kad skaitytojų būty jau labai mažai. Tik čia turiu pridurti, kad jų tarpe yra tokių skaitytojų, kurie skaito tik dėlto, kad rasti ką kritikuoti ir koją pakūsti. — (Iš Dr. V. Kudirkos Raštų, Tomas antras. Parašyta 1891 metais. Ar mes, lietuviai, jau nužengėme pirmyn nuo tų dienų, savo pažiuose mūsų laikraščiams?)

AIRIŲ IR LIETUVIŲ KUNIGAL.

Tie, kurie pažįsta amerikonių literatūrą, gerai žino rašytojo James T. Farrell vardą. Su juo vardu rišasi jo apysakose sukurtas Studs Lonigan tipas — berniukas, išaugęs Čikagos gatvėse. Nors Farrell niekad nebuvo airys patriotas, tačiau pas jį žymu airiškumas, kuris savo spalvą netiek iš airių tautos, sėmė, kiek iš airių Katalikų Bažnyčios, kuri apie Čikagą ir Amerikos Vakaruose labiau airiška, negu Romos. Jo apysakos, savo spalvą ima ir nuo Čikagos pietų dalies pilkųjų namų ir gatvių maisto.

Čia airių kunigai, kaip ir savo tėvynėje Airijoje, siekė neramią, dažnai besikilnojantią, pusrasčių airių minią priversti būti "padoria", pakilti gerovėje, nesvetimotieriauti ir saugotis pakelti į kalėjimą. Kunigas, buvo tikras "tėvelis": netik Dievo piemu, avels į dangų nuvaryti, bet ir šioje žemėje pavadauoti pasaulietiškuose reikaluose. Bet Čikogaje jis veikė ne tarp kaimuose gyvenančių ir katalikišką protėvių žemę ariantių, bet tarp tautiečių, kuris gyvena didmiestyje Protestantų apsupti. Tų piemenų pirmutinė

pareiga buvo prižiūrėti, kad per jūrą bekeliaujant nebūtų prisimėtę visokių klaidatikingų moderniškių, bedieviškių minčių. Tokiu būdu, griežtumas airių Katalikų Bažnyčioje, palyginus su griežtumu, kuris viešpatavo pas protestantiškus amerikonus, išrodė, kaip kada, tikra baudžiava.

Farrell išsilaisvino nuo tos siauros kunigų kontrolės ir jų pažiūrų siaurumo. Jam patikdavo airių politikos vado, James Connolly žodžiai: "Tautinė vienybė geras dalykas, bet teisybė dar geresnis. Ir jei už vienybę reikia teisybe apmokėti, tai ta vienybė tos kainos neverta."

Farrell apysakų veikėjas, jaunuolis Lonigan, turi vieną pagrindinę mirtiną nuodėmę, kurią rašytojas, matyti, visa širdimi smerkia: tai protinis susitingimas, kurį, aišku, gavo iš tėvų, kaimynų ir aplinkos, ir kuri buvo jaučiama namie, gatvėje, mokykloje bei bažnyčiose.

Farrell'is savo apysakose protestuoja prieš septynias mirtinąsias Katalikų Bažnyčios nuodėmes: apsileidimą, godumą, palaidumą, šykštumą, puikybę, pavydą ir apsirijimą. Jo Danny O'Neill apysakų rate galima pajusti senovinė airiška savybė, nes Farrell sutinka su senovės keltiškių, pagoniškių airių pasaulėžiūra, kuri skelbė, jog žmogus gimsta vien kovoti, ir kad gyvenimas yra kovos laukas, kur akli kaunasi su aklais. — (Iš amerikonių profesoriaus Horace Gregory rašto apie rašytoją James T. Farrell knygoje "New World Writing" nr. 5 Daugelis airių kunigų siekių buvo ir lietuvių kunigų siekiai lietuviams).

SAULĖ IR ELEKTROS LEMPUTĖ.
Šiandien sausio 8 diena, 1918 metais. (Tą dieną buvo sumanyta paskelbti Lietuvą nepriklausoma.)

Tokia dargana ir sniegas, kokio šimet dar nebuvo švedijos sostinėje, Stokholme, kur esu. Pilkla, net tamsu. Reikia pasiūlyti elektros šviesa, kad galėčiau rašyti. Bet elektros man negana: trokštu saulės! Tik ar yra ji kur nors?

Man šiandien viskas išrodo simboliška ir primena tolimą mano tėvynę. Pasaulis man šiandien — didelė pilis. Valstybės — tai dideli jos kampai. Lietuva — mažas viename tų kampų kiemelis, svetimais mūrais apstūtytas, prikurtas visako svetima.

Lietuva, būsianti nepriklausoma, tai mano saulė, kuri neš tėvynės laisvės šviesą! Ji man dar nepašvietė, nes jos spinduliams reikia laiko erdvę perdurti. Bet eina jau, eina.

Kam gi man tos saulės reikia! Ar aš žinau? Aš tesusiaučiu, kad be jos baigiu vysti. Ir kam man klausiti? Argi klausia augalas, kuris saulės šviesą geria? Jei saulė yra — jis žalias, stamantrus, tvirtas, plačiai žydi, smarškiai kvėpia, gausiai dera. Nėra saulės — jis liūsta, nyksta, leipsta ir miršta.

Kiti saulės vieton siūlo elektros lempute, reiškia, tautos nepriklausomybės vieton deda atskirtų žmonelių laisvę. Gerai ir tai. Tik to negana. Elektra tik mano vieno kambarėlių apšviest. O aš trokštu, kad visų piliečių švieselės taip sutvyskėtų, kad jų pašvaisgt pamatytų visi žemės kraštai! Man Lietuvos laisvė brangi!

Yra ir gesintojų, netik iš šalies, bet ir iš vidaus. Kurmiams ir šikšnosparniams šviesa kenkia. Šviesoje jie nieko nepagauna. Tad ir kitiems šviesos pavydi. Bet aš jiems tamsos nepavy-

LIETUVOS ISTORIJA SU NAUJOVIŠKA APŽVALGA

"Nors Lietuvos Istorija yra visiems gerai žinoma, aš ją rašau Amerike gimusiems lietuviams, kad geriau suprastų savo tėvų numylėtą Didvyrių Kraštą"

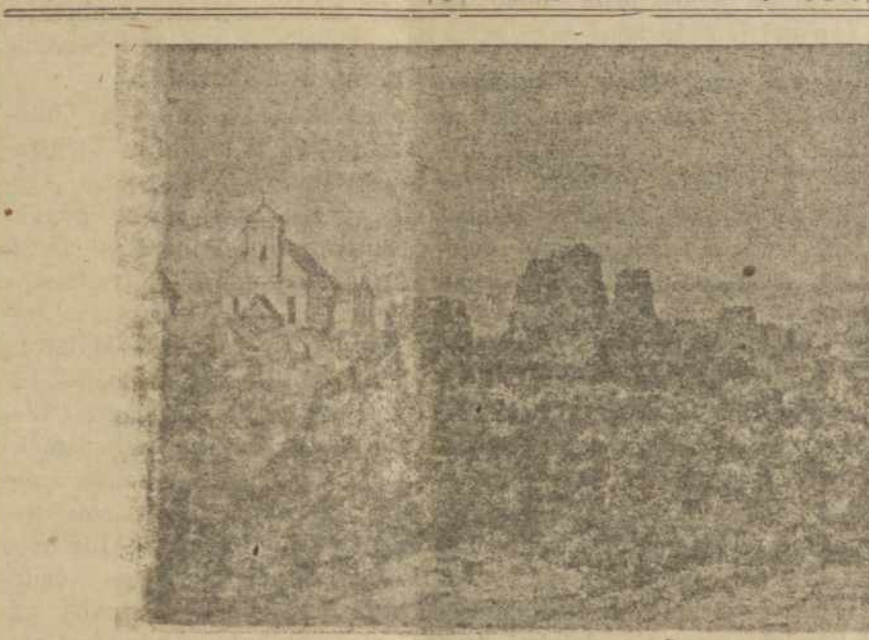
Rašo Vytautas Skrinška

— DALIS TREČIA —

Nors Mindaugas buvo ryšius nutraukęs su Kryžiuočiais ir su Popiežium, žemaičių Kunigaikščiai jam nepasitikėjo ir ėmė rūpintis, kad Mindaugas vėl ne susitaikytų su Krikščionybės vadais. Taigi įvyko žemaičių Kunigaikščių slaptas susirinkimas, ir buvo nutarta Mindaugą nužudyti ir Krikščionybę prašalinti iš Lietuvos. Kunigaikščiai Treniota ir Daumantas nužudė Mindaugą ir jo abu sūnus Ruklį ir Rupenkį 1263 metais. Kitas Mindaugi sūnus Vaišvilkas gyveno Graikijoje vienuolyne ir liko yvas.

kais Lietuva buvo iškilusi, kaip galinga Karinė Pajėga ir buvo grynai lietuviška ir tautiška valstybė. Ji buvo daug platesnė negu Mindaugo laikais, nes žemaičiai ir Jotvingai klausė Traidenio, o nelabai sutiko su Mindaugu.

Traidenio laikais tautiškoji Lietuvos valstybė buvo baigta kurti. Po Traidenio mirties, 1282 m. iki 1295 laikitarpis yra labai mažai žinių kas valdė Lietuvą. Senasis kronikas Lietuvos mini daug Ordino puolimų į žemaičius ir Aukštaičius, taip pat daug mini Lietuvių žygių

LIETUVOS SENOVĖS PILIES GRUVĖSIAI

Abu Kunigaikščiai, Treniota ir Tautvila, stengėsi Mindaugo sostą užimt. Treniota su savo draugais nužudė Tautvilą ir pamė Lietuvos valdžią į savo rankas. Jis valdė Lietuvą 2 metu (1263 — 1265 m.). Jis persekiojo lietuvius, kurie buvo krikščionys ir Mindaugo bendradarbius. Mindaugo likę draugai nužudė Treniota 1265 metais.

Kaip Treniota buvo nužudytas, Mindaugo sūnus Vaišvilkas grįžo iš Graikijoje ir su giminių pagalba užėmė Lietuvos sostą. Jis valdė 3 metus (1265 — 1268). Po trijų metų, jis atsiskėlė nuo sosto ir vėl sugrįžo į vienuolyną. Kunigaikštis Levas pasikvietė Vaišvilką, paskutinį Mindaugo sūnų ir svečius ir nužudė. Žuvus paskutiniam Mindaugo sūniui, tiesioginiu jo palikuonių daugiau nebeliko. Vaišvilko sesers vyras švarnas užėmė Lietuvos sostą, bet mirė po vienu metų (1269 m.).

Kernaves Kunigaikštis Traidenis (1270 — 1282) dabar vėmė Lietuvos valdžią. Jis ėj Treniotos keliais, ne Mindaugo. Jis buvo grynai Tautiškosios ir Pagoniškosios pakraipų, valdovas. Būdamas geras karis, jis daug kartų pats žygiavo į Prūsus ir į Latviją (Livonijos Ordina) mišiams. Žemaičių Kunigaikščiai rėmė ir klausė Traidenio. Lietuvos kaimynai bijojo Traidenio, net Mozurų Kunigaikštis Boleslovas II norėdamas apsisaugoti nuo Traidenio puolimų, vedė jo dukterį.

Traidenis dažnai kariavo su lenkais, ir net buvo pasiekęs jų didelį miestą Krokuvą. Lenkų Kunigaikščiai jau palaikė Krikščionybės pusę. Traidenio lai-

džiu. — (Iš Vaižganto laiško generaliniam Lietuvos Tarybos sekretoriui, Dr. Jurgui Šauliui, patyrus, kad Taryba nutarė skelbti Lietuvos nepriklausomybę. Laiškas išspaudintas Vilniuje, knygelėje "Tiesiant Kelią Lietuvos Nepriklausomybei, 1916 - 1917", kada Vilniū valdė lenkai ir uždėjo savo cenzūros "Drukowac wolno (Dnia 23.X.1919, Lipinski ppor".)

ĮVAIRIOS NUOMONĖS APIE RELIGIJĄ

Modernizmas.

Jo įkūrėjais laikomi Loisy, Ritschel, Lamena is ir kt. Jie teigia, kad religija nėra Dievo apreiškimas žmonėms, o tik tai nuolatinių gyvenimo reikalavimų išdava. Religija kyla pati savaime iš žmogaus dvasios gelmių, kadangi žmoguje yra tam tikras religinis palinkimas. Tikėjimo tiesos nėra Dievo apreiškimas, bet sukeltos ano dvasios gelmių jausmo. Kaip tokios, jos nėra patvarios, bet nuolat kitėjančios ir nepastovios, kaip nuolat kinta ir keičiasi gyvenimo reikalavimai ir paties žmogaus jausmai. Žmogus yra pasaulio visumos dalelė, o toji visuma ir esanti neaprepiama, nesuprantama dievybė.

Pesimizmas.

Jo įkūrėjas laikomas Schopenhauer. Jis paneigė Dievą, ap-

reiškimą, ir aplamai krikščionybę. Pasaulis yra nesuprantamos valios padarinys. Toji valia yra akla ir neprotinga, tačiau besistengianti pati save išreikšti. Jos tikslas yra idėjų grožis, bet kadangi tobulo grožio niekada negalima pasiekti, tai tų pastangų vaisius yra nuolatinis apsiuylimas, vargas ir skurdas. Kad išelti iš vargingumo ir nusivylimo pesimizmas siūlo žmonėms panaikinti savyje troškimą gyventi. Buvimas yra nelaimė. Pastangos pavirsti į nieką yra laimės siekimas.

Optimizmas

Jo įkūrėjas yra Nietzsche. Jis išėjo su didele neapykanta Dievui, apreiškimui ir krikščionybei, bet buvo griežtai priešingas pesimizmui. Žmogaus uždavinys iškilti aukščiau prigimties ir tapti antžmogiu. Tam tikslui leistinos visos priemonės. Krikščioniškosios religijos ir dorovės dėsniams antžmogiai yra neprivalomi, nes jis siekia buvimo anapus gėrio ir blogio.

Etinis autonomizmas

Jį sugalvojo Kantas. Jis paneigė Kristaus dievybę, malonę ir Bažnyčios pasiuntinybę. Dievo buvimo žmogaus savo protu negali įrodyti. Religija yra tik tai dora elgesys, o elgesys bus doras, jeigu žmogus vykdys prigimties įsakymus. Jeigu kas yra žmogui iš viršaus primetama arba įsakoma — žmogui nėra privaloma, nes tai yra nedora.

Panteizmas.

Nėra jokios nuo pasaulio daiktų skirtingos ir visa tvarkančios dieviškos Būtybės. Dievas yra tas pats, kas yra gamta. Viskas yra Dievas ir turi pačią Dievo esmę. Todėl tas pats yra Dievas su pasauliu, dvasia su medžiaga, tiesa su netiesa, gėris su piktu. Žmogaus protas yra vienintelis sprendėjas, kas tiesa ir kas netiesa. Jis pats sau yra įstatymas.

Naturalizmas.

Dieviškasis apreiškimas yra netobulas. Kristaus tikėjimas prieštarauja žmogaus protui. Todėl įgimtosios žmogaus proto galios yra vyriausioji norma, kuria vadovaudamasis žmogus gali pasiekti tiesos pažinimą ir įgimtosios proto jėgos yra pakankamai pajėgios kelti atskirų asmenų ir tautų gerovę.

Griežtasis racionalizmas.

Šventajame Rašte išdėstytos pranašystės ir stebukai yra prasimanymai. Krikščionių tikėjimo paslaptys yra filosofų tyrinėjimo išdavas. Testamentų knygose suminėtieji faktai yra initialiniai. Pats Kristaus asmuo priklauso prie mitų.

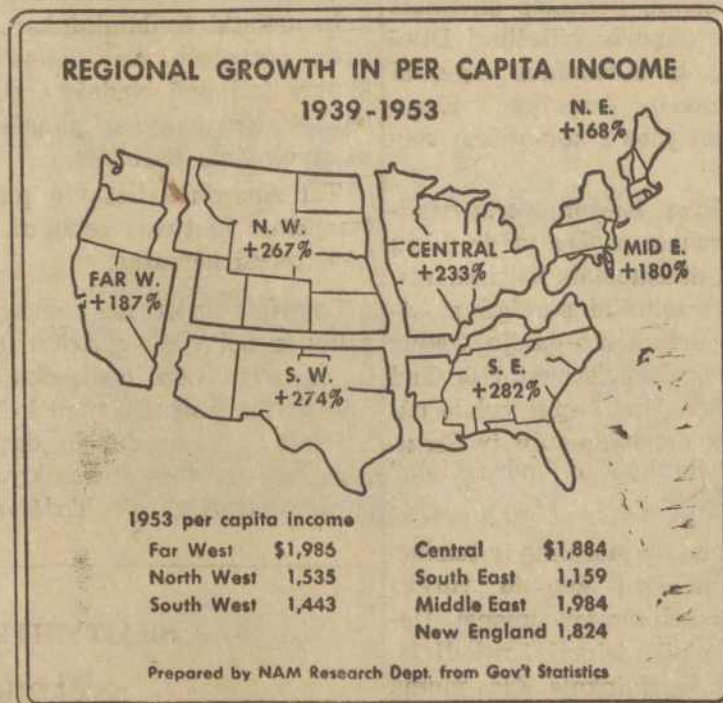
Egzistencializmas.

Jo kūrėjai: Kierkegaard, Jaspers, Heideberg, Sartre ir kt. Jie daugiau ar mažiau prasilenkia su krikščioniškosios religijos tiesomis, teigdami, kad žmogus yra nesuprantamai "išvestas" į gyvenimą. Žmogus nežino, nei kas, nei kodėl su juo taip padarė. Jis žino, kad jis gyvena iš visų pusių jį gaubiančio nieko akivaizdoje. Šitas niekas — tuštuma — žmogų slėgia ir gąsdina. Jis bijo to nieko, tos nesuprantamos tuštumos ir šita jo baimė keliauja su žmogumi visą jo gyvenimą nuo lopšio ligi karsto.

Komunizmas (bolševizmas).

Jo įkūrėjai neigia bet kokią religiją. Religija tėra tik kapitalistiniai nuodai žmonėms svaiginti. Kovodamas su religija — tautų opiumu — bolševizmas nutraukia, be jokio kompromiso, šiandien suprantamos religijos giją ir stengiasi pats jos vietoje atsistoti.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVI"

JUOZAPAS JURČIČ

JURGIS KOZJAKAS

Baltaplaukis Morkus Kozjakas atėjo iš savo celės, kuri buvo tolimiausioje šiaurinėje vienuolyno kertėje. Kai išgirdo, kod ten yra kaip tik tas žmogus, kuris pagrobė jo sūnų, vargšas žmogelis negalėjo kalbėti. To tėvo akyse pasirodė vilties spindulys, vilties, kad jam gali būti gražintas jo sūnus.

— Sakyk, sakyk, ar mano sūnus yra gyvas, kalbėk, sakyk, kad tu man jį atvesi. Niekas tau neatsitiks. Bausmė? Stai, aš tau atiduodu pusę savo turto, visą Kozjakų pilį... Bet sakyk, kalbėk, kur yra mano sūnus!

Visa tai senasis Morkus iš karto norėjo sužinoti iš čigono.

Bet mažos pilkos Samolio akys sukibirkščiaavo jame pabudo senoji neapykanta.

Valandėlę jis žiūrėjo į tą baltaplaukį, nuvargusį, nusibaigusį tėvą, paskui jam tarė:

— Ar manęs nepažįsti, Morkau Kozjakai? Ir aš turėjau sūnų, gražų jaunikaitį, kuris gražiai augo ir kurį aš labai mylėjau. Bet tu esi tas, kuris man sunaikinai tą džiaugsmą, tu užmušei mano sūnų. Jis mirė ir dėl to, kaip matai, aš tave smarkiai nubaudžiau. Bet ne aš vienas tai padariau — yra dar kitas žmogus, kuris mane paskatino tatau padaryti. To žmogaus vardą aš tau pasakysiu — ausį ir, jei tu manęs neužtarsi, neužtarsi ir jo, jei mane pakars, jam taip pat nebus dovanota. Klausyk!

Čigonas priėjo artyn prie Morkaus ausies ir jam tyliai tarė:

— Tavo brolis Petras man pardavė man įdavė tavo sūnų.

Kai tik Morkus išgirdo tuos žodžius, kažkas trenkė jį kaip perkūnas ir jis be žado krito žemėn. Visi vienuoliai puolė jam į pagelbą.

— Ką aš jums sakiau, ponai baltuose drabužiuose, ar aš jums nesakiau, kad nebūsiu pakartas?! Kai Kozjakas atgaus sąmonę, jis užtars mane ir mano seną kailį.

— Tačiau mes vis tiek išaiškinsime tavo gudrybes, — tarė vienas tarnas.

— Nors ir turėtum patį velnią savo terboj, — pridūrė antras.

Tarnai tarpusavy kalbėjosi, kad tas sutvėrimas turėjo būti daugiau negu paprastas žmogus, nes manė, kad jis taip užkerėjo Morkų, jog jis parkrito be sąmonės.

Išsigandęs vienuolyno viršininkas įsakė nuvesti į kalėjimą grandinėmis sukaustytą čigoną. Nunešė taip pat ir Morkų, kuris dar nebuvo atgavęs sąmonės. Beveik visi galvojo, kad jis nepasveiks nuo to smūgio. Susisielojimas dėl savo žuvusio sūnaus, liūdesys ir skausmas išbaltino jo galvą ir jį atnešė prie amžinybės slenksčio. Bet dabar jis rado pėdsakus sūnaus, kuri laikė žuvusiu. Bet kaipgi toks silpnas žmogus galėjo išgyventi tokius smūgius?

Tuo tarpu kiti tarpusavy murmėjo: — Turi būti baisu, žiauru tatau, ką čigonas tyliai į ausį pasakė Kozjakui. Teisybė, dabar Kozjakas yra labai silpnas, tačiau anksčiau juk jis buvo karys, tat niekas jo negalėjo taip nugąsdinti, kad jis netektų sąmonės!

Nunešė Morkų Kozjaką į savo lovą ir pašaukė tėvą Benediktą, kuris buvo pragarsėjęs mokėjimu paruošti vaistus, perrišti ir išgydyti žaizdas ir ligoniams paruošti vaistinių žolių. Tat tėvas Benediktas visu savo sugebėjimu ir menu ėmėsi gairinti ligonį.

Visą tą naktį niekas vienuolyno nemiegojo. Vienuolyno viršininkas net pasiuntinį pasiuntė į Kozjakų pilį pranešti ponti Petrai tuojau atvykti į vienuolyną, kadangi jo brolis yra prie mirties.

Petras nustebo. Jis nelaukė savo brolio mirties! Šiaip ar taip jis perdaug nesielėjo broliui, kurio nemylėjo, tačiau reikėjo nūvykti aplankyti jį prieš mirštant. Ir dėl to tuojau liepė pabalnoti savo arklių ir maloniai priėmė vienuolyno viršininko pasiuntinį.

— Kasgi jam atsitiko? — pakeliui paklausė Petras vienuolyno pasiuntinį. — Gal mano brolis ūmai apsirgo?

— Ne vienuolyno viršininkas man pasakė, — atsakė tarnas, — bet aš pats atsitiktinai šiek tiek nugirdau, kad kažkoks čigonas, kurį vakar paėmėme į nelaisvę, kažką slaptai pasakė tėvui Morkui. Jis tuojau apalpo ir dar neatsigavo. Nežinia ką čigonas galėjo jam pasakyti, bet tikriausiai jį užkerėjo. Tie valkatos visi yra raganiai!...

Jei tarnas būtų stebėjęs Petrą Kozjaką, būtų pamatęs, kad jo veidas pasidarė čia baltas, čia žalias, jo kojos stipriai spaudė arklių, o rankos nesąmoningai paaltido vadeles. O jeigu būtų tas pats čigonas? Jei jis atidengė broliui jo nusikaltimą? Ta mintis ieappleido liepsnojančios kilniojo pono galvos.

— Kaip atrodo tas čigonas? — paklausė jis po valandėlės, kai jau buvo šiek tiek nusiraminęs.

— Augštas, jau gana senas, bet tvirtas kaip jautis. Jį turėjo laikyti du vyrai ir juos jis būti perbloškęs, jei nebūtų prišokęs mūsų Tiliis, — atsakė tarnas.

— Tai jis, — pats sau tarė Petras. Ir jį apėmė mirtina baimė. Jau seniai nurimusi jo sąžinė ūmai vėl pabudo.

Vienuolyno tarnas baimingai pažiūrėjo į Kozjaką, kurio išvaizda buvo tokia keista ir kuris drebėjo visu kūnu.

— Kas jums yra, pone? du kartus paklausė jo, matydamas Petrą visai nesavy. Bet Petras neištarė žodižo iki vienuolyno vartų. Jis ir pats nežinojo kaip ir kada ten atvyko.

Kieme jį pasitiko vienuolyno viršininkas, Petras, kuris norėjo paklausti kaip einasi broliui, paklausė kaip einasi čigonui. Vienuolyno viršininkas tuojau pastebėjo, kaip jis buvo baisiai susirūpinęs. Bet galvojo, kad ta staigi nelaimė jį išbloškė iš pusiausvyros.

Netrukus jį nuvedė pas jį brolių. Jis vis dar tebe gulėjo lovoje be sąmonės ir kalbėjo nesuprantamus žodžius.

Kai Petras įsitikino, kad vienuoliai nežinojo jo baisaus nusikaltimo, nes visi buvo su juo labai meilūs ir, kadangi visi buvo įsitikinę, kad Morkus jau nebeatsigaus, pamažu jo širdis nurimo.

Paprastė vienuolyno viršininko leisti jam pasiimti su čigonu, pasiteisindamas, kad jam tikriausiai pavyks ką nors tikro sužinoti apie jo jaunąjį broliuką, kur jis dabar yra ir kaip jį sugrąžinti. Viršininkas mielai jam leido ir jam pasiūlė tarną jį palydėti, bet Petras leido save palydėti tik iki kalėjimo durų, o paskui paleido tarną sakydamas, kad jam bus geriau vienas prieš vieną pasikalbėti su čigonu.

— Jei tave jis nutvers, — nuedamas sumurmėjo tarnas, — jis sutrins tavo susuktus kaulus, kad tu visada atsiminsi daugiau nesiartinti prie sūnų būdos! O, pagaliau, tegu jis tave sukanđioja, jei tu to nori, nes yra pakankamai geresnių už tave žmonių!

Petras įėjo į kalėjimą.

— Ak! ak! atėjo manęs aplankyti mane senasis bičiulis, — klastingai tarė čigonas. — Sveikinu, gerai padarei. Ar žinai, kad pakars mudu abudu, tave ir mane? Ir yra labai teisinga, nes,

jei kartu sėjome, kartu turime ir pjauti. Abudu drauge nešėme našta, drauge apvertėmė vežimą... Ką pasakysi, mano brangus kuprelė?

Kiekvienas gali suprasti ką Petras jautė, bet laiko buvo nedaug.

— Kaip tu dirsti išarti mano varda drauge su savuoju? — išsigandęs paklausė Petras.

— Nutilk, nutik tu, senas susirietęs katine! Aš puikiausiai žinau, kad tu dar neužmiršai to vakaro prieš aštuoniolika metų. O, jei, kartais, tu jį būtumei užmiršęs, aš jį tau tuojau priminsiu. Bet, jei aš pasakiau tavo vardą tavo broliui vienuoliui tai tik todėl, kad taip liepė mano protas. Vienas tarnas mane atpažino tas, kuris anksčiau buvo tavo urve, tavo landynė ir kuriam jau tu seniai turėjai sutriuškinti kiaušą. Tada viso to nebūtų atsitikę. Pamatęs, kad mane atpažino, viską būčiau padaręs, kad išgelbėčiau savo seną kailį, kurį juk aš visada labiau myliu negu tavo kuprą, kurią Dievas tau užkrovė ant nugaros vietoj maišo.

— Su kuo dar, išskiriant mano brolių, tu plepėjai apie tą reikalą? — paklausė Petras.

— Su niekuo, — atsakė Samolis. — Aš pamaniau, kad vienintėlis man likęs kelias sutvarkyti savo reikalą ir išgelbėti savo galvą buvo pažadas jam atgauti jo sūnų. Ir, matai, tuo metu aš atsiminiau tavo grožį, o ta vargšė palka nendrė buvo tokia silpna, kad apalpo!...

— Aš tau patariau daugiau neminėti mano vardo, nes mano brolis galbūt mirs, o tada aš tave išvaduosiu iš kalėjimo, — tarė Petras.

— O, jei aš norėčiau atidengti kokį vaidmenį suvaidinai tu tame reikale?

— Žmogeli, niekas tau nepatikėtų. O tada negalėtum daugiau nieko tikėtis. Tatau reikėtų tavo mirtį. Aš taip padaryčiau, kad tu daugiau dviejų dienų nebūtum gyvas.

— Bet, jei aš įrodyčiau savo tvirtinimą? Jei aš atvesčiau tavo brolio sūnų ir jei po to rasčiau liūdiminkų prieš tave? Kad aš jų rasiu, tu gali būti tikras. O tavo broliukis tuo tarpu tapo puikiu jenizeru. Dar nepraejo penkios savaitės,

kai aš jį mačiau. Gal jis netrukus aplankys tave ir tavo gimimo vietą, bet kaip jenizeras, nes jis nežino krašto, kuriame turi tokį mielą dėdę kaip tu, mano mylimas brangus drauge. O ką tu paskui pasakysi? — po tų žodžių čigonas pasileido juokais.

— Tu to nepadarysi, — tarė Petras, — tatau būtų tau labai pavojinga.

— Kas man yra pavojinga, tik tai aš vienas galiu spręsti, bet ne tu!... Vienintelis dalykas gali padėti tau išsinarplioti iš tos painiavos ir tik tai, kaip tu žinai, kad tu mane išvaduosi iš to kalėjimo ir aš galėsiu pamatyti šviesą dieną ir tamsią naktį. Jei tu manęs neišvaduosi, aš pats išsivaduosiu, bet po to gerai apsisvarstyk kur eisi, kur dėsi savo koją! Paimk peilį ir nupjauk už nugaros tas virves, kuriomis yra surištos mano rankos, o paskui aš jau vienas išėsiu laukan į šviesą, į saulę.

Petras visai nenorėjo to padaryti. Jis atsiprašino ir išsiskundė sakydamas, kad jis jį išvaduos kitokių būdu, ne taip viešai. Šitaip elgtis būtų perda g neatsargu.

— Jei per dvidešimt keturias valandas aš tavo pagalba nebūsiu laisvas, vėliau aš būsiu laisvas ir be tavo pagalbos. Bet po to aš tavo smegenis pamašiu ant tvoros, kuri supa Stiknos sodą, — suriko inirtęs Samolis ir suriko taip garsiai, kad išgirdo prie durų sargyboj stovėję du tarnai.

Petras naktį praleido vienuolyno. Maža jam rūpėjo jo brolis! Tokia juoda siela būtų valyusi geriau, kad jo brolis mirtų ir kad su savimi į kapą nusimestų tą paslaptį. O kaip su čigonu Samoliu?

Jis labai brangiai būtų sumokėjęs, kad kas nors jį pašalintų iš šio pasaulio. Ir suko smegenis kaip padėti jam išeiti iš kalėjimo ir kaip pačiam išsiskirti iš tos painiavos.

Bet nerado jokios išeities. Jam atrodė, kad jis nieko negali padaryti be kitų pagalbos. Bet kitų pagalba jam kėlė baimę. Jau pirmoji ir vienintelė pagalba, kurios šaukėsi, to čigono pagalba, kiek rūpesčių, kiek bausių dieny jam suteikė!

(Bus daugiau)

Leave Your Turkey Order NOW

For A Tender Meaty Northern Broad Breasted

First National Turkey

FIRST NATIONAL STORES

Guaranteed to be The Finest Turkeys You've Ever Tasted

Plump Mountain Grown
Fine Quality Turkeys
Full of Delicious Tender Meat
All Popular Sizes

Lietuvos Sūnų Ir Dukterų Broliškos Draugijos Nariai Pabuskite

"A. L." 42-tame numery perskaičiau korespondenciją po antgalviu "Išniekinta Lietuvių Tautos Vėliava." Sekantis reporterio pranešimas:

Kiek man yra žinoma, viršmėnė organizacija turi virš 400 narių, iš kurių didžiūma yra lietuviai patriotai. Vienok juos už nosies vedžioja Maskvos lietuviški kacapai.

29 Endicott gatvės pastogėje randasi dar dvi organizacijos, būtent, L. D. L. D. ir S. L. Darbininkų Susivienijimas. Tiek mums yra žinoma, šios dvi organizacijos turi Susivienytų Valstijų "vilko bilietą", arba kaip rusiškai "solidaro vielcej bilet." Po ta pačia pastoge randasi ir "Sūnų ir Dukterų draugija", kuri valdo Olympia Parką, Shrewsbury, Mass.

Šios organizacijos vardas gražus, bet jos vadovybė susideda iš Lietuvos priešingo elemento. Tas mums lietuviams Worcesterio daro didelę gėdą. Tas parduotuvėlių burelis, Maskvos agentų vadovaujamas nužemina

lietuvių vardą visur. Prie Sūnų draugijos priklauso daug mūsų veikėjų dėl pašalpos. Ir jie žino, kad valdyba susideda iš kacapo agentų. Žinodami tą, komes laukiame? Laukiame kol Dėdės Samo žmonės atvažuos kurią dieną ir paklaus kas esame.

Kol dar nepervėlu, tai išpildykime L. Sūnų ir Dukterų draugijos tarimą ir pastatykime Endicott gatvės salėje Amerikis ir Lietuvos vėliavas. O jei kas užsigaus, lai teneina pas kacapus, kurie žudo mūsų tautą. O mes likę išsirinkime valdybą, kuri dirbs naudingus darbus mūsų organizacijai ir lietuviams, o ne Maskvos pakalikams, kurie tiek daug žalios yra padarę mūsų žmonėms čia ir Lietuvoje.

Taigi broliai lietuviai, viršmėnėtos organizacijos, ar ne laikas būtų susiprasti ir apsisvalyt nuo to kacapiško brudo? Į talką, kol dar nepervėlu.

L. S. ir D. B. Dr. Narys

ISKILMINGI PIETŪS

RENGIA

ALT. Sandaros Pirm. Apskritis

IVYKS

SEKMAD., LAPRIČIO (NOV.) 28, 1954 m.

PRADZIA 1:30 VAL. PO PIETŪ

LIETUVIŲ PILIECI- KLUBO SALEJE

12 VERNON STREET - WORCESTER, MASS.

Programa susidės iš dainų, muzikos, kalbų; dainuos Moterų Choro specialė grupė vadovaujant ponai Meškienei. Yra užkviestas miesto mayoras, kurs žadėjo dalyvauti. Atvažuos daug svečių iš kitų kolonijų. Tikėtus galima gauti pas J. Pupka, A. Kriaučiū, J. Šalaviejų ir pas 16 kuopos narius. Tad visi ir visos dalyvaukite iškilminguose ALT Sandaros pietuose

KVIEČIA KOMITETAS

DEMESIO LIETUVIAI!!

Baldus, šaldytuvus, skalbimo mašinas, indus, televizijos radijo aparatus, įvairių rūšių ir dauv kitų gaminių, maisto produktų galima pirkti specialiai žema kaina pas —

VIJONS TV and APPLIANCE CO.

353 MILLBURY STREET

WORCESTER, MASS.

VYTAUTA IR JONA PIGAGUS

TEL. 4-5497

Del informacijų skambinti kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Pasinaudokite Lietuvių Pigagų patarnavimu. Pirkdami Kalėdų dovanas savo šeimoms malnumui. Pasinaudokite ta proga kad paskambintumėte su jumis pasitars ir reikalui esant patarnaus.

Butas

Keturis kambarių, pirmas aukštas, priemama kaina — 32 Ellsworth St. Malonėkite kreiptis tame pačiame name, trečiame aukšte.

Mirė Antanas Kunkulis sulaukęs 85 metus. Atvažiavo į Gilbertville 1908 iš Lietuvos. Jis paėjo iš Vėliuonos miestelio. Paliko tolimesnių giminių.

IDEAL PHARMACY

VAISTINYČIOS TEL. 3-4840 — RES. 7-1725

V. G. SKRINSKA, B. S. reg. pharm.

29-31 KELLY SQ

Worcester, Mass.

LIETUVIAI pas LIETUVIUS ! saldinių visuomet užlaikom.

NAUJAS PARTRAUKIMAS SALDAINIŲ!

Lietuviška Vaistinė Ideal Pharmacy, 29 Kelly Sq. Worcester, šią savaitę labai skanių lietuviškų šokoladinių saldinių su romu patraukė iš New Yorko. Prašom atsilankyti ir pamėginti skanių lietuvišką produktą. — Su pargab, Vytautas Skrinška (sav.)

BALFo Vajus Worcesteryje Jau Prasidėjo

BALFo 31 skyriaus iniciatyva š. m. lapkričio mėn. 2 d. buvo suauktas Organizacijų atstovų ir BALFo narių susirinkimas, kuriame buvo sudarytas BALFo Vajui Worcesteriye pravesti Komitetas iš šių asmenų. Antanas Vagelis, Lionginas Leknicikas, Povilas Babickas, Stasys Jasutis, Juozas Kavaliauskas, Juozas Raultys, kun. Justinas Stepnaitis, Juozas Matulevičius, Kazys Jonaitis, Juozas Glavickas, Stasys Raudonis ir Liudvikas Svika.

Vajaus Komitetas pasiskirstė pareigomis ir pradėjo aukų rinkimo darbą. Aukos renkamos Aukų Lapais. Komitetas kviečia visus geros valios lietuvius, kuriems rūpi Vokietijoje pasilikusių mūsų brolių ir seserų likimas, atlikti savo pareigą ir neatsisakyti suteikti auką.

Surinktos aukos bus skelbiamos spaudoje kiekvieną savaitę iki Vajaus pabaigos. Vajus tęsis iki Kalėdų ir Komitetas tikisi, kad per tą laiką kiekvienas turės progą suteikti auką. Aukos priima Visi Vajaus Komiteto nariai jo įgalioti asmenys.

Šio Vajaus metu bus renkami ir rūbai š. m. lapkričio mėn. 22 - 27 dienomis. Rūbus prašome atgabenti į Ausros Vartų parapijos salę. Vėliau komitetas prašys tautos rūbus supakuoti.

Vajaus Komitetas

BALFo Vajaus Komiteto Pranešimas iki šio laiko Komitetas gavo Aukų iš sekančių asmenų:

Po \$10.00 aukavo: Prelatas Konstantinas A. Vasys.

\$5.00 aukavo: kun. Justinas Steponaitis, kun. Jinas Jutkevičius, Leopoldas Jokubauskas, Stasys Marcinkevičius, Jonas Pipiras, Juozas Matulevičius, Antanas Vagelis, Stasys Jasutis ir Povilas Babickas.

\$3.00 aukavo Bronius Basiulis ir Izabelė Savickaitė.

\$2.00 aukavo: Antanas Kazlauskas, Albinas Gražulis, Zeninas Sprindžiuonas ir Antanas Vitkauskas.

\$1.00 aukavo Steponas Stepaitis ir Kostas Savickas.

Už aukas Komitetas nuoširdžiai dėkoja.

Pardavimui

Grafton gatvės apylinkėje, trijų šeimynų namas: 6, 6 ir 4 kambarių; krautuvė, su visais įrengimais. Pašaukite Mr. Joseph Dodge - Diriginčius. — Tel. 2-1747. Kaina \$13,300.

Turiu daug trijų šeimynų namų, Greendale, Dorchester gatvės, Vernon gatvės, abejose lietuviškose parapijose. Kreipkitės pas mane.

DR. ANTHONY ARENT

LIETUVIS GYDYTOJAS
VIDUJINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS
Valandos pagal susitarimą

OFISAS:—507 MAIN STREET—PARK BLDG.

Tel. 7-2173—namai; Tel. 6-0671 Worcester, Mass.

EMICO

2 TRACK ALL EXTENDED
ALUMINIUM WINDOW — \$13.95
ANY SIZE

ALUM. COMB. DOORS — any size \$35.00
616 MILLBURY ST. — TEL. 6-9707, 6-6507

EKSTRA! EKSTRA!

MATYKIT

Peter Kalanta

IR JUO ORKESTRA

DEL VESTUVIŲ
IR PARENGIMŲ

8 Vernon Pl. Tel. 7-3933

Lietuvių Moterų Klubo Bazaras Pavyko

Seštadienio po pietų, lapkričio 13-tą, įvyko bazaras, kurs puikiai pasisekė.

Klubietės per savo valdybą reiškia padėką visoms narėms už dovanas ir svečiams už skaitlingą atsilankymą. Reiškiam padėką darbininkėms, kurios sunkiai dirbo virtuvėje: ponios O. Klimienei, M. Žilinskai, M. Mitrikienei, O. Josselin, F. Babrauskienei. Taipgi ačiū sekančioms narėms, kurios darbuos įvairiose vietose: O. Budinavičius, Elena Čeniene, M. Endzelienė, K. Gerulis, M. O'Mely, F. Jablonskis, F. Geldauskas, N. Steiva, K. Kuznickas, K. Lukas, O. Repeika, M. Kar, E. Jiadro, M. Jarzowski, M. Didge, A. Kosky, E. Siaurienė, O. Kanteris ir J. Lendraitienė.
Kot. J. L.

Pirmoji Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenė

Šiandien prisiminkim Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atsiradimą.

Žinome, kad po pirmojo pasaulinio karo Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma 1918 metais vasario 16 dieną. Tų pačių metų lapkričio mėn. pradžioje buvo sudaryta laikinoji Lietuvos vyriausybė, o vėl tų pačių metų lapkričio 23 d. pradėta organizuoti kariuomenė.

Iš pradžių buvo manyta, kad mažai ir niekam pavojaus nesudaryti Lietuvos kariuomenės policijos jis sienoms apsaugoti ir vidaus tvarkai palaikyti.

Karui tik ką pasibaigus, vokiečių ir rusų kariuomenėse buvo tvari. Tada vokiečių okupuotoje Lietuvoje ir jos pašonėse pradėjo saugaiuti kai kurie vokiečių daliniai. Iš rytų smelkėsi į Lietuvą komunistai, iš pietų — lenkai, šiaurėje buvo užsilkę bermontininkai.

Tose sąlygose reikėjo kuo veikliausiai organizuoti kariuomenę. To darbo karštai ėmėsi grįžę iš Rusijos lietuviai kariai, ir sėkmingai iš atliko.

Mūsų kariuomenėje iš pradžių tebuvo tik savanoriai ir partizanų būriai. Jie buvo menkai ginkluoti ir blogai aprūpinti. Rusų ir vokiečių nualintame krašte nebuvo didesnių išteklių. Tačiau tos pirmosios kariuomenės dvasia buvo nuostabi pakili, o jos pasišventimas tėvynėi bei pasiryžimas neapsisakinti.

Didvyriškai kovodama, jauna Lietuvos kariuomenė susitvarkė tada su visais savo priešais. Lietuvos nepriklausomybė buvo apginta. Anomet lietuvių tauta savo ryžtu laimėjo sau laisvę.

66-tas p. ADOMO KAŠĖTOS GIMTADIENIS

Kiekvienas žmogus begyvendamas turi įvairiausių išgyvenimų ar tai dėl savo būvio ar tai dėl kitų gerovės, ar tai dėl savo gimtojo krašto, ar tėvynės. Vienu gyvenimu yra ramus, sėslus, gi kitų audringas; jie veržiasi į gyvenimą, jie ieško geresnio būvio sau ir kitiems, jie rizikuoja, jie dažnai laimi.

Vienas iš tokių žmonių yra senesnės kartos lietuvis p. Adomas Kašėta. P. A. Kašėta gimė Lietuvoje, dzūkijos krašte — Giraičių kaime, Alytaus apskr. Augo graziame gamtos prieglobsty begalybėj draugu, tačiau, kiek paaukęs nerimo savam kame, svajojo apie tolimus kraštus, jų pažinimą

Ir, štai, vos suėjus 20 metų, jaunuolis Adomas Kašėta apleidžia Lietuvą ir keliauja į platus pasaulį. Likimas nubloškia į Škotiją. Škotijoje verčiasi labai sunkiai, bet jaunuolis nepalūžta. Jo laki orientacija nuveda į uostus ir čia viename laive gauna darbą. Dirba laivo virtuvėje. Yra visų mylimas, nes rodo daug gabumų ir sąmojaus. Bet p. Kašėtos veržimasis čia nepasibaigė, nors jis darbu ir laivo draugais buvo patenkintas. Jo tiesioginis tikslas buvo pramokti gerai anglų kalbą. Ir, štai, jūrininkams padedant, per du metus jau kalba gerai angliškai, naudojami lenkų, rusų, ispanų kalbomis. Per tuos du metus nedirbdamas laive aplanko Norvegiją, Švediją, Islandiją, Prancūziją, Ispaniją ir daug kitų kraštų. Tačiau jo tikslas buvo pasiekti Amerika, nes jis žinojo, kad ten iškeliauvo daug jo jaunystės draugų, kaip Bernardas Martunas, kuris dabar gyvena Terryville, Conn., B. Tamulevičius, J. Pigaga ir kiti.

Ir štai 1912 metais artėja jo laivas prie Amerikos krantų. Jaunas Adomas galvoja, planuoja, kaip atsiskirti nuo laivo ir likti ten, kur jo visos mintys.

Pavakary su laivo draugais išsina pasivaikščioti uoste ir A. Kašėta, pasinaudojęs tinkama proga, pasuka miesto — Los Angeles link.

Gražus pajūrio miestas, pilnas grožybės, prabangos, tačiau Adomo širdis neramiai muša, nei pažystamų, nei draugų, pagaliau, kišenėje vos pora centų, bet visgi Amerika po jo kojomis. Tačiau jo likimas neapvyli. Jo laimei jis pasuka į mažą krautuvėlę, norėdamas suvalgyti kad ir menką vakarienę. Pasirodo, kad savininkas mažos krautuvėlės buvo Lietuvos žydėlis Adomui saulutė jau nusižyposjo. Jis išsikalbėjo apie savo kelionės tikslą sužinojo kur esą daugiausia jo draugų ir, ryto metą, su dešimt centų pasula Baltimorės link. Čia randa daug pažįstamų ir draugų. Tačiau Baltimorėje jis negauna darbo pagal savo laive išmuktą specialybę ir atvyksta į Worcesterį.

Worcesterį gauna darbą Denholm & Makay Co. ir čia jis lieka gyvent iki savo 66-to gimtadienio.

Šio Krašto Didžiausias Priešas — Materializmas

WASHINGTON, D. C. —

Romos Katalikų Vyskupai apibrėžė šio krašto tikru priešu materializmą ir sakė, kad kraštas turi pasitaistyti ir ataujinti savo krikščionišką tikybą, jei nori toliau gyvuoti. Materializmas yra tikras priešas ne tik tai namie, bet ir užsieny. Jei mes nesustabdysime materializmo įsigalėjimą ant bilijono sielų ir grąsinimą mūsų kraštui, kaip įjau yra užpuoles kitų tautų kultūrą, mes negalėsime atlaikyti priešą iš lauko. Jei mūsų tauta nori išsigelbėti nuo Lenkijos, Kinijos, Jugoslavijos, Vengrijos ir daug kitų kraštų likimo, jei mes norim pasilikti laisvu krikščionišku kraštu, turim būti tvirti dvasioje, silpni ir neregiaji įpuola į duobę. Mes esame nupulę prieš aukso ir kuno dievačius. Materializmas pasireiškia politikoje ir vyriausybėje, kaip godulystė pramonėse ir profesijose, taipgi pagonizmas vyrų ir moterų gyvenime.

Šis pareiškimas paskelbtas, po metinio J. V. vyskupų suvažiavimo Washingtone. Pasirašė už vyskupus National Catholic Welfare Conference administracijos tarybos nariai, tarp kurių yra žymus J. V. kardinolas, arkivyskupai ir vyskupai.

Radio Žinios

Lietuvių Radio Korp. radio programa ateinanti sekmadieny, per stotį WBMS, 1000 kilocycles (netoli WBS stoties) 12:00 iki 12:30 val. per pietus bus sekanti:

- 1—Muzika.
- 2—Dainos.
- 3—Magdutės pasaka.

Biznio reikalais, molonėkit rasyti radio ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

McCRILLIS and KEEP

VISOKIOS RUSIES APDRAUDA

32 AUBURN ST. — TEL. 2871—Auburn
AUBURN, MASS.

HARRY LONGWELL

TELEF. 7-6802

Pasitikėtinas Vietos ir Tarp Valstijų Perkraustymas
Registruotas su I.C.C.
217 STAFFORD STREET - WORCESTER, MASS.

BENNY STRUCKUS MARKET

KAMPAS MILLBURY ir SIGEL ST.
Worcester, Mass.